

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 13 kwietnia 2022 r.

Poz. 2088

OGŁOSZENIE NR 1/2022
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI
WODNEJ W LUBLINIE

z dnia 12 kwietnia 2022 r.

w sprawie Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Lublinie za rok 2021

Na podstawie art. 400h ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) ogłasza się Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za rok 2021, zatwierdzone uchwałą nr 14/2022 Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie z dnia 28 marca 2022 r., stanowiące załącznik do niniejszego ogłoszenia.

Prezes Zarządu
Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Lublinie

Grzegorz Grzywaczewski

SPIS TREŚCI:

I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	2
II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA	2
III. ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	6
IV. CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI	8
V. REALIZACJA ZADAŃ W 2021 ROKU	14
Część A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ	
CZŁOWIEK	14
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	14
2. PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLORGANIZOWANE	20
3. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE	22
Część B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ	
BIOSFERA	23
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	23
1.1 OCHRONA PRZYRODY	23
1.2 WSPARCIE SŁUŻB RATOWNICZYCH W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA	27
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE	29
Część C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ	
TECHNOLOGIA	30
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	31
1.1 OCHRONA POWIETRZA	31
1.2 OCHRONA ZIEMI	33
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE	34
2.1 OCHRONA WÓD	34
2.1.1 Redukcja zanieczyszczeń wód	34
2.1.2 Gospodarka wodna	37
2.2 OCHRONA POWIETRZA	38
2.3 OCHRONA ZIEMI	40
Część D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ	
SYNERGIA	41
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	41
1.1 REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA	
I GOSPODARKI WODNEJ	41
1.2 REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH	42
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE	50
VI. ZAKOŃCZENIE	52
VII. INFOGRAFIKI	54

I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (zwanego dalej „Funduszem” lub „WFOŚiGW w Lublinie”) opiera się o przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), jak również rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1479 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2386 z późn. zm.). Opracowane przez Zarząd WFOŚiGW w Lublinie Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2021 rok na podstawie art. 400k ust. 1 pkt. 7 ustawy Prawo ochrony środowiska składane jest Radzie Nadzorczej WFOŚiGW w Lublinie, która z kolei w oparciu o art. 400h ust. 1 pkt. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska w drodze uchwały je zatwierdza.

II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2021 rok stanowi podsumowanie działalności Funduszu pod kątem wykonania celów założonych w Planie działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2021 r., zwanego dalej „Planem działalności”.

W okresie sprawozdawczym cele WFOŚiGW w Lublinie zostały założone na poziomie osi priorytetowych. Powyższe rozwiązanie umożliwiło zaplanowanie kompleksowych działań w ramach 4 wzajemnie uzupełniających się priorytetów:

- ✓ CZŁOWIEK;
- ✓ BIOSFERA;
- ✓ TECHNOLOGIA;
- ✓ SYNERGIA.

W ramach każdej osi priorytetowej zostały szczegółowo zidentyfikowane kierunki działalności Funduszu. Zakres interwencji określony na poziomie osi priorytetowych nie odwołuje się do dziedzin ochrony środowiska, ale do celów zidentyfikowanych na poziomie osi. Tym samym niniejsze sprawozdanie obejmuje wykonanie kierunków Planu działalności na poziomie osi priorytetowych, w podziale na finansowanie dotacyjne, pożyczkowe oraz przedsięwzięcia współorganizowane i przedsięwzięcia własne, w zależności które z wymienionych form były realizowane w ramach danej osi.

W ramach osi priorytetowej CZŁOWIEK Plan działalności zakładał realizację szeregu działań z zakresu edukacji ekologicznej i propagowania kultury dbałości o środowisko. Z uwagi na charakterystykę zakresu interwencji, planowaną formą wsparcia przedsięwzięć były dotacje. Kierunki interwencji zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczących właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody;
- ✓ przedsięwzięć dotyczących poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, w tym wyposażenie pracowni szkolnych, tworzenie miniogrodów botanicznych i miniarboretów przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna, a także tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych;
- ✓ przedsięwzięć, w tym kulturalnych, promujących postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślających wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związków między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia;
- ✓ przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej parków narodowych, muzeów, ogrodów zoologicznych i ogrodów botanicznych;
- ✓ przedsięwzięć z zakresu rolnictwa ekologicznego, upowszechniania zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi;
- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu popularyzacji zagadnień dotyczących wykorzystania energii odnawialnej, a także efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, w tym modelowych rozwiązań technologicznych.

Ponadto Plan działalności obejmował organizację konkursu dla dzieci i młodzieży szkolnej realizujących projekty przyrodnicze i prośrodowiskowe.

W ramach osi priorytetowej BIOSFERA zaplanowano działania z zakresu ochrony przyrody. Główną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego. Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć służących zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i w innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochronę indywidualnych form ochrony przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej;

- ✓ przedsięwzięć z zakresu restytucji, reintrodukcji i rehabilitacji zwierząt dziko żyjących i wsparcia funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt, a także zwalczania gatunków inwazyjnych;
- ✓ przedsięwzięć mających na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, takich jak tworzenie i rozwój pieszych i rowerowych ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych, wraz z niezbędną infrastrukturą, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji;
- ✓ przedsięwzięć z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zielonych, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu;
- ✓ przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego.

Ponadto Plan działalności obejmował finansowanie przedsięwzięć z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom i likwidacji ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość wsparcia wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA zaplanowano szereg działań ukierunkowanych na propagowanie i wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Planowane kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację przedsięwzięć komplementarnych i wspierających realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” związanych z wykorzystaniem energii odnawialnej, poprawą efektywności energetycznej oraz gospodarką niskoemisyjną

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość wsparcia wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

Głównym celem osi priorytetowej SYNERGIA było skuteczne wdrażanie rządowych programów priorytetowych realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanym dalej „NFOŚiGW”. Kierunki interwencji finansowanych zakładały realizację:

- ✓ Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”;
- ✓ Programu priorytetowego pn. „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”;

- ✓ Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”;
- ✓ Programu priorytetowego "Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest";
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”;
- ✓ Programu priorytetowego „Moja Woda”;
- ✓ Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”;
- ✓ Programu Priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”,

ponadto w ramach osi priorytetowej SYNERGIA zaplanowano:

- ✓ wsparcie przedsięwzięć innych instytucji publicznych, w szczególności w ramach środków finansowych przekazywanych w ramach procedury rozpatrywania wniosków o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- ✓ finansowanie programów ochrony środowiska;
- ✓ wsparcie licencji oprogramowań służących celom środowiskowym;
- ✓ udział w organizacji konferencji i seminariów naukowych;
- ✓ upowszechnienie wiedzy o możliwościach finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poprzez udział w organizacji szkoleń, akcji informacyjnych i promocyjnych, konferencji i seminariów;
- ✓ wsparcie pożyczkowe przedsięwzięć podejmowanych w realizacji programów rządowych i regionalnej polityki ochrony środowiska.

III. ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

RADA NADZORCZA

W 2021 r. Rada Nadzorcza pracowała w 5-osobowym składzie. W skład Rady Nadzorczej wchodziło:

1. Anna Kozińska-Żywar – Przewodnicząca Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Leszek Kowalczyk – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

W 2021 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady Nadzorczej. W związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491 z późn. zm.), Przewodnicząca Rady Nadzorczej ośmiokrotnie zarządziła podjęcie przez Radę Nadzorczą uchwał z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (wideo konferencji), ponadto Rada Nadzorcza dwukrotnie podejmowała uchwały w trybie pisemnym.

W 2021 r. Rada Nadzorcza podjęła łącznie 84 uchwały w tym 40 uchwał w sprawie udzielenia pożyczek i 20 uchwał dotyczących udzielenia dotacji. Podjęte uchwały dotyczyły pożyczek i dotacji, których przyznanie leżało w kompetencjach ustawowych Rady Nadzorczej, a których wartość jednostkowa przekraczała kwotę 76.054,00 zł, tj. 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku poprzednim.

Pozostałe podjęte uchwały związane były z organizacją i funkcjonowaniem Funduszu. Spośród uchwał Rady Nadzorczej mających istotne znaczenie w tym zakresie warto wymienić uchwały w sprawie:

- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2020 r.”;
- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2020 r.”;

- ✓ zatwierdzenia „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2022”;
- ✓ korekt „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2020” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na 2020 rok”;
- ✓ zmiany „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie”;
- ✓ zatwierdzenia warunków finansowania w ramach realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programów priorytetowych tj.: „Czyste Powietrze”, „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”, „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”;
- ✓ zatwierdzenia „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2022” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2022”.

Ponadto Rada Nadzorcza na bieżąco kontrolowała i wspomagała prace Zarządu, analizowała stan realizacji planu działalności Funduszu w 2021 r. oraz dokonywała bieżącej analizy działalności w zakresie udzielonej pomocy, zapoznając się z informacjami o podjętych decyzjach.

ZARZĄD

W 2021 r. Zarząd pracował w dwuosobowym składzie. W skład Zarządu wchodził:

1. Grzegorz Grzywaczewski – Prezes Zarządu,
2. Andrzej Misztal – Z-ca Prezesa Zarządu.

Zarząd Funduszu w 2021 r. odbył 48 posiedzeń oraz 13 wideokonferencji podejmując łącznie 1203 uchwały. Wśród szczególnie istotnych uchwał podjętych przez Zarząd należy wymienić:

- ✓ uchwały w zakresie realizacji zadań Funduszu związane z wdrażaniem realizowanych wspólnie z NFOŚiGW programów priorytetowych – podjęto m.in. 41 uchwał w sprawie wyboru do dofinansowania zadań inwestycyjnych w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (około 8 tys. indywidualnych decyzji o dofinansowaniu);
- ✓ uchwały zatwierdzające listy zadań przewidzianych do dofinansowania w formie pożyczek i dotacji;

- ✓ uchwały w sprawie udzielenia dotacji oraz pożyczek;
- ✓ uchwały kierujące na posiedzenie Rady Nadzorczej wnioski o udzielenie pożyczek i dotacji;
- ✓ uchwały w sprawie przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym;
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Sprawozdanie z działalności oraz Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2020 r.;
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Plan działalności oraz Roczny plan finansowy Funduszu na 2022 r.;
- ✓ uchwałę w sprawie zatwierdzenia projektu „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2022”;
- ✓ uchwały w sprawie przystąpienia Funduszu do współorganizacji wydarzeń mających na celu edukację ekologiczną oraz promocję zasad ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- ✓ uchwały zatwierdzające regulaminy naborów wniosków o dofinansowanie ogłaszanych przez Fundusz.

Członkowie Zarządu uczestniczyli w naradach i spotkaniach i wideokonferencjach m.in. z przedstawicielami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także w naradach prezesów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W szerokim zakresie realizowana była współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego województwa lubelskiego, Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz instytucjami ochrony przyrody, nauki, edukacji ekologicznej i kultury.

IV. CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej WFOŚiGW w Lublinie sporządził na koniec 2021 r. roczne sprawozdanie finansowe, które było przedmiotem badania przez firmę Biuro Audytorskie Wojciech Sadowski w Lublinie. Sprawozdanie uzyskało pozytywną opinię biegłego rewidenta. Bilans oraz rachunek zysków i strat przedstawiają poniższe tabele.

Bilans na dzień 31.12.2021 r. i jego dynamika w porównaniu do stanu na dzień 31.12.2020 r.

Lp	B I L A N S		Bilans na dzień 31.12.2020r.	Bilans na dzień 31.12.2021 r.	%
1	2		3	4	4/3
	AKTYWA				
A	AKTYWA TRWAŁE		128 583 237	144 179 495	112,13%
	I	Wartości niematerialne i prawne	1 076	0	0,00%
		1 Koszty zakończonych prac rozwojowych	0	0	X
		2 Wartość firmy	0	0	X
		3 Inne wartości niematerialne i prawne	1 076	0	0,00%
		4 Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	0	0	X
	II	Rzeczowe aktywa trwałe	1 009 802	891 333	88,27%
		1 Środki trwałe	1 009 802	891 333	88,27%
		a Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania)	95 838	95 838	100,00%
		b Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	647 952	604 521	93,30%
		c Urządzenia techniczne i maszyny	226 489	161 896	71,48%
		d Środki transportu	0	0	X
		e Inne środki trwałe	39 523	29 078	73,57%
		2 Środki trwałe w budowie	0	0	X
		3 Zaliczki na środki trwałe w budowie	0	0	X
	III	Należności długoterminowe	126 990 631	142 719 313	112,39%
		1 Od jednostek powiązanych	0	0	X
		2 Od pozostałych jednostek	126 990 631	142 719 313	112,39%
	IV	Inwestycje długoterminowe	581 728	568 849	97,79%
		1 Nieruchomości	0	0	X
		2 Wartości niematerialne i prawne	0	0	X
		3 Długoterminowe aktywa finansowe	581 728	568 849	97,79%
		a w jednostkach powiązanych	0	0	X
		- udziały lub akcje	0	0	X
		- inne papiery wartościowe	0	0	X
		- udzielone pożyczki	0	0	X
		- inne długoterminowe aktywa finansowe	0	0	X
		b w pozostałych jednostkach	581 728	568 849	97,79%
		- udziały lub akcje	581 728	568 849	97,79%
		- inne papiery wartościowe	0	0	X
		- udzielone pożyczki	0	0	X
		- inne długoterminowe aktywa finansowe	0	0	X
		4 Inne inwestycje długoterminowe	0	0	X
	V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	0	X
		1 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	X
		2 Inne rozliczenia międzyokresowe	0	0	X
B	AKTYWA OBROTOWE		157 579 455	175 567 455	111,42%
	I	Zapasy	0	0	X
		1 Materiały	0	0	X
		2 Półprodukty i produkty w toku	0	0	X
		3 Produkty gotowe	0	0	X

Lp	B I L A N S	Bilans na dzień 31.12.2020r.	Bilans na dzień 31.12.2021 r.	%
1	2	3	4	4/3
	AKTYWA			
	4 Towary	0	0	X
	5 Zaliczki na dostawy i usługi	0	0	X
II	Należności krótkoterminowe	59 613 230	42 032 058	70,51%
	1 Należności od jednostek powiązanych	0	0	X
	a z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	0	0	X
	- do 12 m-cy	0	0	X
	- powyżej 12 m-cy	0	0	X
	b inne	0	0	X
	2 Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0	0	X
	a z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	0	0	X
	- do 12 m-cy	0	0	X
	- powyżej 12 m-cy	0	0	X
	b inne	0	0	X
	3 Należności od pozostałych jednostek	59 613 230	42 032 058	70,51%
	a z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	1 042	0	0,00%
	- do 12 m-cy	1 042	0	0,00%
	- powyżej 12 m-cy	0	0	X
	b z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	0	0	X
	c inne	59 612 188	42 032 058	70,51%
	d dochodzone na drodze sądowej	0	0	X
III	Inwestycje krótkoterminowe	97 949 647	133 468 275	136,26%
	1 Krótkoterminowe aktywa finansowe	97 949 647	133 468 275	136,26%
	a w jednostkach powiązanych	0	0	X
	- udziały lub akcje	0	0	X
	- inne papiery wartościowe	0	0	X
	- udzielone pożyczki	0	0	X
	- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0	0	X
	b w pozostałych jednostkach	0	0	X
	- udziały lub akcje	0	0	X
	- inne papiery wartościowe	0	0	X
	- udzielone pożyczki	0	0	X
	- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0	0	X
	c środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	97 949 647	133 468 275	136,26%
	- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	43 949 647	24 668 275	56,13%
	- inne środki pieniężne	54 000 000	108 800 000	201,48%
	- inne aktywa pieniężne	0	0	X

Lp	B I L A N S		Bilans na dzień 31.12.2020r.	Bilans na dzień 31.12.2021 r.	%
1	2		3	4	4/3
	AKTYWA				
	2	Inne inwestycje krótkoterminowe	0	0	X
	IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16 578	67 122	404,89%
C	Należne wpłaty na kapitał (fundusz podstawowy)		0	0	X
D	Udziały (akcje) własne		0	0	X
	AKTYWA RAZEM (suma poz. A i B i C i D)		286 162 692	319 746 950	111,74%

PASYWA					
A	KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY		239 364 054	236 133 371	98,65%
	I	Kapitał (fundusz) podstawowy	235 101 509	235 101 509	100,00%
	II	Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:	0	0	X
		nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)	0	0	X
	III	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:	0	0	X
		z tytułu aktualizacji wartości godziwej	0	0	X
	IV	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, w tym:	13 990 806	4 262 545	30,47%
		tworzone zgodnie z umową (statutem) spółki	13 990 806	4 262 545	30,47%
		na udziały (akcje) własne	0	0	X
	V	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0	0	X
	VI	Zysk (strata) netto	(9 728 261)	(3 230 683)	33,21%
	VII	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0	0	X
B	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA		46 798 638	83 613 579	178,67%
	I	Rezerwy na zobowiązania	0	0	X
		1 Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	X
		2 Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0	0	X
		- długoterminowe	0	0	X
		- krótkoterminowe	0	0	X
		3 Pozostałe rezerwy	0	0	X
		- długoterminowe	0	0	X
		- krótkoterminowe	0	0	X
	II	Zobowiązania długoterminowe	2 907 291	15 113 033	519,83%
		1 Wobec jednostek powiązanych	0	0	X
		2 Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0	0	X
		3 Wobec pozostałych jednostek	2 907 291	15 113 033	519,83%
		a kredyty i pożyczki	2 907 291	4 662 479	160,37%
		b z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	X
		c inne zobowiązania finansowe	0	10 450 554	X
		d zobowiązania wekslowe	0	0	X
		e inne	0	0	X
	III	Zobowiązania krótkoterminowe	43 891 347	68 500 546	156,07%
		1 Wobec jednostek powiązanych	0	0	X
		a z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	0	0	X

Lp	B I L A N S	Bilans na dzień 31.12.2020r.	Bilans na dzień 31.12.2021 r.	%
1	2	3	4	4/3
	AKTYWA			
	- do 12 m-cy	0	0	X
	- powyżej 12 m-cy	0	0	X
	b inne	0	0	X
2	Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0	0	X
	- do 12 m-cy	0	0	X
	- powyżej 12 m-cy	0	0	X
3	Wobec pozostałych jednostek	43 886 950	68 498 611	156,08%
	a kredyty i pożyczki	0	666 069	X
	b z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	X
	c inne zobowiązania finansowe	43 393 240	67 215 545	154,90%
	d z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	43 378	49 559	114,25%
	- do 12 m-cy	43 378	49 559	114,25%
	- powyżej 12 m-cy	0	0	X
	e zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	0	0	X
	f zobowiązania wekslowe	0	0	X
	g z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	188 376	246 439	130,82%
	h z tytułu wynagrodzeń	261 956	320 999	122,54%
	i inne	0	0	X
4	Fundusze specjalne	4 397	1 935	44,01%
IV	Rozliczenia międzyokresowe	0	0	X
	1 Ujemna wartość firmy	0	0	X
	2 Inne rozliczenia międzyokresowe	0	0	X
	- długoterminowe	0	0	X
	- krótkoterminowe	0	0	X
	PASYWA RAZEM (suma poz. A i B)	286 162 692	319 746 950	111,74%

W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost aktywów Funduszu o 33 584 258 zł (11,7%).

Majątek Funduszu jest finansowany w 74% przez fundusze własne oraz w 26% przez zobowiązania. Na koniec 2021 r. stan funduszu własnego wynosił 236 133 371 zł.

Rachunek zysków i strat za rok 2021 i jego dynamika w porównaniu do stanu na dzień 31.12.2020 r.

Treść		rok poprzedni	rok bieżący	% 3/2
1		2	3	4
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	9 458 611	10 844 139	114,65%
I	Opłaty i kary ekologiczne	9 458 611	10 801 522	114,20%
II	Opłaty z prawa geologicznego i górniczego	0,00	0,00	X
III	Opłaty produktowe	0,00	0,00	X
IV	Pozostałe przychody	0,00	42 617	X
V	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	0,00	X
B	Koszty działalności operacyjnej	24 817 154	20 739 569	83,57%
I	Wydatki związane z finansowaniem ochrony środowiska	12 717 072	6 924 527	54,45%
1	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	11 479 849	6 472 702	56,38%
2	Umorzenia ustawowe pożyczek	726 812	361 725	49,77%
3	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	510 411	90 100	17,65%
II	Koszty funkcjonowania organów i biura	12 100 082	13 815 042	114,17%
1	Amortyzacja	294 548	249 760	84,79%
2	Zużycie materiałów i energii	285 692	326 466	114,27%
3	Usługi obce	1 426 726	1 450 906	101,69%
4	Podatki i opłaty	100 646	133 377	132,52%
5	Wynagrodzenia	8 251 209	9 638 276	116,81%
6	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia w tym:	1 525 848	1 826 294	119,69%
7	emerytalne	710 500	830 678	116,91%
8	Pozostałe koszty rodzajowe	215 413	189 963	88,19%
III	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00	X
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)	-15 358 543	-9 895 430	64,43%
D	Pozostałe przychody operacyjne	68 977	1 908 390	2766,70%
I	Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	X
II	Dotacje	0,00	0,00	X
III	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	X
IV	Inne przychody operacyjne	68 977	1 908 390	2766,70%
E	Pozostałe koszty operacyjne	10 622	19 038	179,23%
I	Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	X
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	X
III	Inne koszty operacyjne	10 622	19 038	179,23%
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	-15 300 188	-8 006 078	52,33%
G	Przychody finansowe	5 698 192	4 836 452	84,88%
I	Dywidendy i udziały w zyskach	0	0	X
II	Odsetki	5 678 932	3 803 389	66,97%

Treść			rok poprzedni	rok bieżący	% 3/2
III	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych		0	794 647	X
IV	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		0	0	X
V	Inne		19 260	238 416	1237,88%
H	Koszty finansowe		126 265	61 057	48,36%
I	Odsetki		0	60 949	X
II	Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych		0	0	X
III	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		96 234	0	0,00%
IV	Inne		30 031	108	0,36%
I	Zysk (strata) brutto (F+G-H)		-9 728 261	-3 230 683	33,21%
J	Podatek dochodowy		0,00	0,00	X
K	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		0,00	0,00	X
L	Zysk (strata) netto (I-J-K)		-9 728 261	-3 230 683	33,21%

W związku z obowiązującymi przepisami, do „przychodów ze sprzedaży i zrównanych z nimi” zaliczane są wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, kary otrzymywane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, natomiast do kosztów działalności operacyjnej wliczone zostały wypłacone dotacje, nagrody na rzecz ochrony środowiska oraz środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym, umorzenia pożyczek, a także koszty związane z utrzymaniem biura.

Wygenerowana strata netto w wysokości – 3 230 683 zł zostanie w całości pokryta z funduszu rezerwowego po zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.

Przychody ogółem, mające wpływ na wynik finansowy wynosiły 17 588 981 zł i były wyższe od przychodów ogółem w 2020 r. (o 2 363 201 zł).

Ogółem koszty mające wpływ na wynik finansowy wyniosły 20 819 664 zł w 2021 r. i były niższe od kosztów ogółem w 2020 roku o 4 134 377 zł.

Wzrost przychodów w porównaniu do roku poprzedniego o 2 363 201 zł oraz spadek kosztów o 4 134 377 zł spowodował wygenerowanie niżej niż w ubiegłym roku straty netto, która w 2021 roku wyniosła 3 230 683 zł.

V. REALIZACJA ZADAŃ W 2021 ROKU

Część A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej CZŁOWIEK objęła przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej oraz propagowania kultury dbałości o środowisko. Działania w tym obszarze Fundusz wdrażał poprzez wsparcie dotacyjne zadań

realizowanych głównie przez organizacje pozarządowe, społeczne i wyznaniowe. W okresie sprawozdawczym zawarto **31** umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **650.513 zł** w tym jedną umowę na kwotę **100.000 zł** w ramach przekazania środków finansowych państwowej jednostce budżetowej. Zadania dotacyjne realizowane w osi priorytetowej CZŁOWIEK zawierały się w dziedzinie **Edukacja Ekologiczna**. W ramach tej osi nie były udzielane pożyczki.

Przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczące właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody

W 2021 r. Fundusz dofinansował szereg przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. Wspierane przez Fundusz zadania służyły kształtowaniu postaw proekologicznych dzieci i młodzieży, upowszechnianiu wiedzy ekologicznej i inspirowaniu do praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska. Zawarto na ten cel **13** umów dotacji na łączną kwotę **286.005 zł**. Wśród różnorodnych inicjatyw realizowanych w ramach niniejszego działu dominowały: konkursy, olimpiady, warsztaty, wydawnictwa, wystawy, wycieczki dydaktyczne.

Przedsięwzięcia, które objęły największą ilość uczestników to:

- ✓ Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Ekologicznej pn. „Blżej pszczół” - Fundacji Rozwoju KUL w Lublinie;
- ✓ Olimpiada Wiedzy Ekologicznej oraz konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” – Województwa Lubelskiego i Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych w Lublinie;
- ✓ „Poznaj Ziemię Rycką” – konkurs plastyczny i fotograficzny dla dzieci i młodzieży organizowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lepsza przyszłość Ziemi Ryckiej”;
- ✓ „Żeby chronić trzeba poznać” – cykl działań edukacyjnych ZO LOP w Chełmie dla młodzieży szkolnej;
- ✓ „Poczuj, zrozum, pokochaj, dbaj edukacja przyrodnicza bez barier” – realizacja projektu ZO LOP w Lublinie z zakresu edukacji ekologicznej i propagowania kultury dbałości o środowisko;
- ✓ Edukacja ekologiczna na Oazie Dzieci Bożych realizowana przez Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii Poczekajka w Lublinie;
- ✓ Zajęcia dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej „Ochrona przyrody na Roztoczu” organizowane przez Stowarzyszenie Samorządów Euroregion Roztocze w Tomaszowie Lubelskim;
- ✓ Organizacja i realizacja cyklu wydarzeń dla młodzieży szkolnej związanych z obchodami Światowego Dnia Ziemi przez UMCS w Lublinie;

Ponadto Fundusz dofinansował opracowanie i wydanie następujących publikacji:

- ✓ „Jak zostać pszczelarzem” przez Stowarzyszenie na Rzecz Technikum Pszczelarskiego w Pszczeliej Woli;
- ✓ Przewodnik po ścieżce ziołowej Muzeum Wsi Lubelskiej pt. „W krainie ziół”;
- ✓ Kolorowanka dla dzieci pn.: „Odkrywaj Roztocze” wydana przez Stowarzyszenie Samorządów Euroregion Roztocze w ramach projektu „Ochrona przyrody na Roztoczu – zajęcia dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej”.

Wśród zrealizowanych przedsięwzięć ze względu na innowacyjny charakter oraz znaczący efekt ekologiczny na podkreślenie zasługują następujące inicjatywy:

- ✓ **„Cykl 12 odcinków telewizyjnego programu przyrodniczego popularno - naukowego” zrealizowanego przez Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego**

Produkcja i emisja na antenie TVP Lublin telewizyjnego programu pod wiodącym tytułem „Żyj w przyrodzie” przedstawiającego zagadnienia ochrony przyrody województwa lubelskiego. Zaprezentowane zostały walory przyrodnicze regionu z uwzględnieniem obszarów chronionych oraz ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Ważną rolę spełnił materiał o podejmowanych działaniach czynnej ochrony przyrody w aspekcie lokalnych problemów ochrony środowiska: zanieczyszczeń powietrza, gleby, zasobów wodnych. Bazę projektu stanowiły nagrania terenowe z drona, kamerą reporterską oraz wykorzystanie zdjęć i filmów pasjonatów przyrody. Realizacja i prezentacja tematów została nakierowana na widza młodszego jak i starszego. Pojawiły się ciekawostki, anegdoty, opowieści o przyrodzie. Ważną rolę spełniły spotkania z przedstawicielami organizacji społecznych zaangażowanych w czynną ochronę przyrody i edukację ekologiczną oraz specjalistami z lubelskich uczelni. Program obejrzało ponad **20 000** widzów.

- ✓ **„Stop pożarom lasów” – kampania edukacyjna skierowana do uczniów szkół średnich z terenu województwa lubelskiego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie (KW PSP)**

Projekt zakładał zaangażowanie młodzieży szkół ponadpodstawowych województwa lubelskiego w działania informacyjno-edukacyjne poprzez organizację dwóch konkursów: zaprojektowanie plakatu promującego akcję „Stop pożarom lasów” oraz przygotowanie filmu edukacyjno-promocyjnego o tej samej tematyce. Przygotowanie plakatów promujących akcję „Stop pożarom lasów” stanowiło pracę indywidualną uczniów. Prace były przygotowywane w formacie A3, w formie: fotografii, grafiki komputerowej, dowolnej formy plastycznej lub z wykorzystaniem kilku ze wskazanych technik. Przygotowanie filmu edukacyjno-promocyjnego pt. „Stop pożarom lasów” stanowiło pracę klasową. Należało przygotować film trwający do 5 minut, przekazać na nośniku CD/DVD z podaną nazwą szkoły i klasy. Konkursy w obydwu kategoriach zostały podzielone na dwa etapy: powiatowy i wojewódzki. Najlepsze prace uhonorowano nagrodami rzeczowymi sfinansowanymi ze środków Funduszu.

Zwycięska klasa IV Ti/Te Zespołu Szkół w Parczewie nagrodzona została dodatkowo wycieczką „Tajemnicze Bieszczady”. Po wyłonieniu zwycięskich prac KW PSP w Lublinie przystąpiła do realizacji akcji informacyjno-promocyjnej z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczniów. Kampania składała się z następujących działań: publikacja artykułu z informacją o konkursie w lokalnej prasie, wydruk zwycięskiej pracy w formie plakatu w formacie A3 oraz w formie plakatu wielkoformatowego i jego publikacja na 10 nośnikach citylight znajdujących się na przystankach autobusowych, wydruk zwycięskiej pracy w formie billboardu oraz jego publikacja na 5 nośnikach w Lublinie, przygotowanie gadżetów promocyjnych, publikacja zwycięskiego filmu na stronach internetowych i portalach społecznościowych KM/KP PSP woj. lubelskiego i KW PSP w Lublinie.

✓ **„Środowisko wokół nas - małe kroki w dużej sprawie” – II edycja programu edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży realizowana przez Stowarzyszenie Promienna Czwórka w Chelmie**

W realizacji zadania wykorzystano najbliższe środowisko jako miejsce i ośrodek edukacji ekologicznej, a tym samym obserwację i doświadczenia jako metody uczenia się, poznawania i przeżywania bogactwa przyrody i jej piękna. Dzięki realizacji wycieczek terenowych, konkursów, organizacji akcji: „Sprzątania Świata”, „Dnia Ziemi”, „Dnia Motyli”, „Światowego Dnia Dzikiej Przyrody”, „Światowego Dnia Lasu”, „Światowego Dnia Wody”, „Światowego Dnia Recyklingu” uświadomiono dzieciom i młodzieży, że „nasze małe, codzienne, proste kroki prowadzą do wielkich zmian”. Zorganizowano również zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, surowców wtórnych, karmy dla psów i kotów. Przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Chelma dotyczącą emisji CO₂ pt. „Emisja dwutlenku węgla i zużycia energii”. Ważnym elementem projektu były spotkania z przedstawicielami organizacji proekologicznych.

Przedsięwzięcia dotyczące poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, w tym wyposażenie pracowni szkolnych, tworzenie miniogrodów botanicznych i miniarboretów przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna a także tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych

W ramach niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 5 umów o dofinansowanie, na które wydatkowano kwotę **94.408 zł.** W ramach zawartych umów zostały zrealizowane następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza „Ptasia strefa” wykonana przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej;
- ✓ „Naturalna klasa” - nowatorskie spojrzenie na edukację przez Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna Jakubowice Konińskie;
- ✓ Utworzenie edukacyjnej ścieżki ekologicznej na terenie ośrodka formacyjno-wypoczynkowego Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Firleju;

- ✓ Utworzenie ścieżki sensoryczno-edukacyjnej przy budynku Szkoły Podstawowej w Fajslawicach przez Stowarzyszenie Pro Bono;
- ✓ Utworzenie mini ogrodów przy: Szkole Podstawowej w Wilkowie, Szkole Podstawowej w Rogowie oraz Zespole Szkół Publicznych w Zagłobie przez Stowarzyszenie Kobiet „Rogowianki” w Wilkowie w ramach projektu „Gmina Wilków przyjazna naturze - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Wilków”.

Przedsięwzięcia kulturalne promujące postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślające wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związek między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia

W ramach przedsięwzięć kształtujących postawy prośrodowiskowe oraz popularyzujących ideę dbałości o środowisko przyrodnicze na antenie Katolickiego Radia Zamość wyemitowano 5 audycji radiowych poruszających tematy: troski o środowisko, zachowań prośrodowiskowych zgodnych ze zdrowym trybem życia, promocji walorów produktów z ziół pozyskiwanych z Roztoczańskich lasów.

Realizacji ww. celów służyły również następujące konferencje:

- ✓ Konferencja „II EU Green Week – Spacer żywiołów: woda, ziemia, powietrze” organizowana przez Uniwersytet Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie;
- ✓ IV Konferencja w ramach projektu: „Transgraniczny Rezerwat Biosfery – dziedzictwo naturalne Polesia Zachodniego” organizowana przez Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego.

Na organizację ww. przedsięwzięć wydatkowano łączną kwotę **63.000 zł**.

W ramach edukacji ekologicznej ukierunkowanej na racjonalną gospodarkę odpadami oraz podejmowanie decyzji konsumenckich z punktu widzenia zasobów przyrodniczych Fundusz dofinansował:

- ✓ Projekt Koła Gospodyń Wiejskich w Sługocinie „Myśleć globalnie – działać lokalnie - prawidłowa segregacja odpadów”;
- ✓ „Bądź ekologiczny – segreguj, przetwarzaj, żyj zdrowo” – działania Stowarzyszenia Łowcy Uśmiechów w Lublinie;
- ✓ Projekt Stowarzyszenia Samorządów Powiatu Tomaszowskiego pn. „Kształtowanie proekologicznych postaw w powiecie tomaszowskim”, w ramach którego przeprowadzono konkurs „Akcja. Frakcja. Segregacja”.

Na realizację powyższych zadań Fundusz wydatkował kwotę **37.000 zł**.

Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej parków narodowych, muzeów, ogrodów zoologicznych i ogrodów botanicznych

W okresie sprawozdawczym Fundusz dofinansował **6** projektów realizowanych przez ww. instytucje na łączną kwotę **118.000 zł**. Wsparcie uzyskały następujące przedsięwzięcia:

- ✓ „Rozwój bazy edukacyjnej Poleskiego Parku Narodowego”;
- ✓ „Lubelskie spotkania z przyrodą - Roztoczańska przygoda z konikiem polskim” w Roztoczańskim Parku Narodowym;
- ✓ „Otaczający świat poznania wart” – edukacja ekologiczno-przyrodnicza w Ogrodzie Botanicznym UMCS w Lublinie;
- ✓ Akcja edukacyjna Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie „Ciekawostki przyrodnicze Ziemi Chełmskiej”;
- ✓ „Rzadkie i zagrożone rośliny województwa lubelskiego” – zgromadzenie i opracowanie informacji przez Oddział Przyrodniczy Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym;
- ✓ „Zielona recepta. Ekoedukacja dzieci i młodzieży w Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie.

Przedsięwzięcia edukacyjne z zakresu rolnictwa ekologicznego, upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi

W ww. zakresie kwotą **20.000 zł** dofinansowano projekt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie „EkoEdu UP – Podnoszenie świadomości młodzieży oraz profesjonalnych i nieprofesjonalnych producentów rolnych z zakresu celów i zadań ekologicznej produkcji roślinnej funkcjonującej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej jako szansy dla poprawy jakości środowiska przyrodniczego i zdrowia środowiskowego człowieka – działania teoretyczne i praktyczne”.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	30	1	31
Wartość dofinansowania (zł)	550 513	100 000	650 513

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Fundacje, Stowarzyszenia	14	244 413
Uczelnie wyższe	4	77 000

Muzea	3	58 000
Ośrodki kultury	2	42 100
Parki Narodowe	2	40 000
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	2	40 000
Jednostki samorządu terytorialnego	1	20 000
Ochotnicze straże pożarne	1	20 000
Koła gospodyń wiejskich	1	9 000

2. PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLORGANIZOWANE

W ramach realizacji „Strategii działania WFOŚiGW w Lublinie na lata 2021–2024”, w okresie sprawozdawczym Fundusz wspierał wydarzenia mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej oraz przybliżenie zasad zrównoważonego rozwoju mieszkańcom województwa lubelskiego. Współpraca z mediami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, uniwersytetami oraz jednostkami naukowo-badawczymi polegała na współorganizacji konkursów, konferencji oraz innych inicjatyw. Przedstawiciele Zarządu aktywnie reprezentowali Fundusz podczas wydarzeń przybliżając uczestnikom działalność Funduszu oraz informowali o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska.

W okresie sprawozdawczym Fundusz był współorganizatorem następujących inicjatyw i wydarzeń ukierunkowanych na edukację ekologiczną:

✓ **Konkurs na przygotowanie terenu przyjaznego pszczołom pn. „Tajemniczy ogród dla pszczół i dzikich zapylaczy”**

Projekt był realizowany w ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej „Lubelskie – wspólnie dla pszczół”. Do współorganizacji konkursu Urząd Marszałkowski zaprosił Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, a także Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, który dofinansował nagrody i Kuratorium Oświaty w Lublinie – w części dotyczącej szkół. Zadaniem uczestników było zaplanowanie i utworzenie na terenie naszego województwa ciekawie zaaranżowanego ogrodu przyjaznego pszczołom w oparciu o rośliny, w tym kwiaty, drzewa i krzewy miododajne oraz elementy wyposażenia, takie jak domki i poidelka dla owadów. Obowiązkiem uczestników kategorii szkolnej był ponadto udział w zajęciach o życiu i znaczeniu pszczół. Koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 5 000,00 zł brutto;

✓ **Konkurs wiedzy ekologicznej dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych z terenu województwa lubelskiego „Pszczoly znam i o nie dbam”**

Konkurs realizowany w ramach kampanii „Lubelskie – wspólnie dla pszczół”. Cenne nagrody rzeczowe trafiły nie tylko do najlepszych finalistów, ale i do szkół, których reprezentanci zdobyli najwyższą liczbę punktów w drugim etapie konkursu. Pierwszy (szkolny) etap konkursu polegał na rozwiązaniu testu wiedzy o pszczole miodnej i jej biologii. Zakwalifikowani do drugiego etapu rozwiązywali test wiedzy o pszczole

i pszczelarstwie, a także rozpoznawali sprzęt pszczelarski oraz rośliny miododajne. Głównym organizatorem konkursu był Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego w Pszczelej Woli, zaś współorganizatorami, poza Funduszem także Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie oraz Kuratorium Oświaty w Lublinie. Koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 5 000,00 zł brutto;

- ✓ **Konkurs plastyczny o życiu i znaczeniu pszczół pt. „Co zawdzięczam pszczołom?”**
Projekt wystartował pod koniec marca 2021 r. Laureatów głównych poznaliśmy 30 maja podczas „Miodobrania w Pszczelej Woli”, uroczystego rozpoczęcia sezonu pszczelarskiego na Lubelszczyźnie. Konkurs skierowany był do dzieci przedszkolnych i uczniów klas I-III szkół podstawowych z województwa lubelskiego. Razem z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego konkurs współorganizowali: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Kuratorium Oświaty w Lublinie oraz Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych. Do Urzędu Marszałkowskiego spłynęło łącznie 1109 prac plastycznych, z czego 1011 spełniło regulaminowe wymagania, a więc przyszło w terminie oraz miało charakter przestrzenny płaski. Ostatecznie do oceny jurorów zakwalifikowało się 665 prac w grupie wiekowej I–III szkół podstawowych, a także 346 prac przedszkolaków. Koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 5 000,00 zł brutto;
- ✓ **Konkurs edukacyjny pn. „Každy Chwat Sprząta Świat”**
Konkurs został zorganizowany przez starostę Powiatu Kraśnickiego Andrzeja Rollę i był współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Konkurs był skierowany do uczniów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych z terenu Powiatu Kraśnickiego. Celem konkursu było: kontynuowanie i potęgowanie idei międzynarodowej kampanii „Sprzątanie świata”, kształtowanie i podnoszenie świadomości ekologicznej oraz kreowanie właściwych podstaw wśród dzieci i młodzieży wobec środowiska, przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i degradacji środowiska, podejmowanie inicjatyw i praktycznych działań na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez włączanie samorządów lokalnych, rodziców, nauczycieli i społeczności do wspólnego podejmowania przedsięwzięć. Koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 3 000,00 zł brutto;
- ✓ **Konkurs „Małe dzieło sztuki ze skarbów jesieni”**
Konkurs zorganizowany przez starostę Powiatu Kraśnickiego Andrzeja Rollę i współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Konkurs skierowany był do uczniów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych z terenu Powiatu Kraśnickiego. Zadaniem konkursu było samodzielne wykonanie „Małego dzieła sztuki ze skarbów jesieni”, (np. kasztany, żołędzie, liście, sezonowe warzywa, owoce itp.). Celem konkursu było zainteresowanie, pobudzenie ciekawości dzieci i młodzieży otaczającą nas przyrodą, najbliższym otoczeniem, dostrzeżenie elementów środowiska, rozpoznawanie gatunków drzew i innych roślin po liściach, nasionach i owocach, plastyczne wykorzystanie „skarbów jesieni”, propagowanie idei życia proekologicznego. Koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 1 000,00 zł brutto.

Ponadto, od 2020 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie obejmuje Patronatem Honorowym przedsięwzięcia o tematyce związanej z działalnością Funduszu na wniosek ich organizatorów. Patronat jest wyróżnieniem honorowym, podkreślającym szczególny charakter przedsięwzięcia.

Lista przedsięwzięć objętych patronatem w 2021 r.:

- ✓ **Akcja „Czysta Ziemia”**
Organizator: Gmina Międzyrzec Podlaski oraz ZM „Karol” Strzakły. Data i miejsce: 16-30 kwietnia 2021 r., Międzyrzec Podlaski;
- ✓ **Dni otwarte Roztoczańskiego Parku Narodowego**
Organizator: Roztoczański Park Narodowy. Data i miejsce: 7 – 8 sierpnia 2021 r., Zwierzyniec;
- ✓ **„III Wojewódzkie Lubelskie Święto Miodu”**
Organizator: Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Lublinie. Data i miejsce: 4 - 5 września 2021 r., Lublin;
- ✓ **„Trzeci Eko-Targ w Świdniku”**
Organizator: Miejski Ośrodek Kultury w Świdniku. Data i miejsce: 11 września 2021 r., Świdnik;
- ✓ **Konkurs "Inwestycja roku”**
Organizator: Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami. Data i miejsce: 30 września 2021 r., Warszawa;
- ✓ **Konkurs ekologiczny „Poznajemy nasze Kraszczady”**
Organizator: Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego, Powiat Krasnostawski. Data i miejsce: 12 grudnia 2021 r. – 12 stycznia 2022 r., Lublin.

3. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE

Działania z zakresu edukacji ekologicznej były również finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach 3 edycji programu skierowanego do młodzieży i nauczycieli szkół ponadpodstawowych organizowanego wspólnie przez WFOŚiGW w Lublinie i Kuratorium Oświaty w Lublinie.

Program pn. „Lider wiedzy i ochrony środowiska” dla młodzieży i nauczycieli (opiekunów dydaktycznych) szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego

Program był skierowany był do młodzieży szkół ponadpodstawowych (liceów lub techników) i nauczycieli, jako opiekunów dydaktycznych. Uczeń biorący udział w Programie zobowiązany był do wykonania określonych regulaminem zadań – dokumentowanych obserwacji przyrodniczych, startu w konkursach, olimpiadach o określonym profilu tematycznym, udziału w zajęciach i projektach organizowanych przez uczelnie wyższe itd. W realizacji zadań ucznia wspierał nauczyciel, który musiał opisać swój udział w krótkich sprawozdaniach. Nagrodę w postaci jednorazowego stypendium otrzymał uczeń-laureat oraz jego opiekun dydaktyczny. Honorowy patronat nad trzecią edycją Programu objęli: Poseł do

Parlamentu Europejskiego Beata Mazurek, Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek oraz Minister Klimatu i Środowiska Anna Moskwa.

W wyniku zgłoszeń do Programu w 2021 roku zakwalifikowało się 29 uczniów wraz z nauczycielami lub opiekunami dydaktycznymi (w sumie 57 osób). Laureatami zostało ostatecznie 27 uczniów oraz 26 nauczycieli. Ze względu na sytuację epidemiczną wręczenie nagród laureatom odbyło się w 3 turach - podczas spotkań w Wytycznie, Zamościu oraz Lublinie.

PODSUMOWANIE:

Działania własne w ramach osi priorytetowej CZŁOWIEK

NAZWA	Liczba laureatów	Wartość nagród (zł)
<i>Program pn. „Lider wiedzy i ochrony środowiska” dla młodzieży i nauczycieli (opiekunów dydaktycznych) szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego</i>	53	90 100

Część B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej BIOSFERA objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ OCHRONY PRZYRODY (Dziedzina: Ochrona przyrody);
- ✓ WSPARCIA SŁUŻB RATOWNICZYCH W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA (Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków).

Działania związane z ochroną przyrody były finansowane głównie w formie **dotacji** (zawarto dwie umowy pożyczki), natomiast zadania ukierunkowane na wsparcie służb ratowniczych w zakresie ochrony środowiska wspierane były zarówno w formie **dotacji**, jak i **pożyczek**.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

1.1 OCHRONA PRZYRODY

W okresie sprawozdawczym w obszarze ochrony przyrody zawarto **29** umów dotacji na kwotę **974.469 zł**, w tym **27** umów dotacyjnych ze środków WFOŚiGW w Lublinie w ramach wykonania planu działalności na kwotę **572.269 zł** oraz **2** umowy na kwotę **402.200 zł** w ramach przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym.

Dofinansowywano następujące działania czynnej ochrony przyrody:

Przedsięwzięcia służące zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona

pomników przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej. Czynna ochrona zagrożonych i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W 2021 r. na przedsięwzięcia związane z zachowaniem różnorodności biologicznej oraz czynną ochroną gatunków i siedlisk przyrodniczych Fundusz przeznaczył największą pulę środków – **601.479 zł.** W celu realizacji niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym zawarto **13** umów dotacji z następującymi Beneficjentami:

- ✓ Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie;
- ✓ Poleskim Parkiem Narodowym;
- ✓ Roztoczańskim Parkiem Narodowym;
- ✓ Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie;
- ✓ Uniwersytetem Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie;
- ✓ PGW WP Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Lublinie;
- ✓ Muzeum Ziemi Chełmskiej w Chełmie;
- ✓ Towarzystwem Przyrodniczym „Bocian”;
- ✓ Fundacją Dla Przyrody;
- ✓ Fundacją Ptasię Horyzonty;
- ✓ Polskim Towarzystwem Ochrony Ptaków.

Dofinansowane projekty służyły utrzymaniu procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów. Zapewniły właściwy stan ochrony m.in. takich gatunków zwierząt jak: bocian biały, ostrygojad, kulik wielki, błotniak łąkowy, rycyk, gąsiorek, żuraw, mewa siwa, sieweczka obrożna, żółw błotny, nietoperze oraz roślin: dziewięciśń popłocholistny, oman wąskolistny, pajęcznica gałęzista, wisienka karłowata, powojnik prosty, obuwik pospolity, zimozioł północny, pomocnik baldaszkowy, czosnek niedźwiedzi.

WFOŚiGW w Lublinie dofinansował, m.in.:

- ✓ „Realizację Krajowego Planu Ochrony Kulika Wielkiego” przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, współfinansowanego ze środków Funduszu Małych Grantów EOG. Przedmiotem dofinansowania WFOŚiGW w Lublinie była czynna ochrona łągów kulika wielkiego w ostoi „Żelizna” (powiat bialski i radzyński) poprzez wyszukiwanie gniazd i zabezpieczanie ich siatkami przy współpracy z właścicielami łąk, podkładanie sztucznych, drewnianych jaj do gniazd, inkubację jaj w inkubatorach. Kulik wielki jest gatunkiem o wysokim statusie ochronnym, wpisanym do Polskiej czerwonej księgi zwierząt jako VU – gatunek narażony na wyginięcie, a zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.) objętym ochroną ścisłą, wymagającym ochrony czynnej. Projekt uzgodniony został z Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska;
- ✓ „Czynną ochronę wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w roku 2021” przez Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie. Przeprowadzono zabiegi ochronne muraw kserotermicznych w rezerwach przyrody: „Broczówka”, „Las Królewski” i „Rogów”, objętym ochroną także jako obszar Natura 2000 Rogów PLH060062. Dokonano koszenia roślinności zielnej, wycinki odrostów drzew i krzewów w celu odtworzenia otwartego charakteru siedlisk na powierzchni

2,17 ha. Wykonano prace modernizacyjne 25 istniejących gniazd bociana białego oraz zakupiono 115 szt. platform pod nowe gniazda. Dokonano zakupu: 1 100 mb siatek ogrodzeniowych wraz z elementami do ich montażu, służących zabezpieczeniu grobli i gradzenia cennych upraw przed szkodami wyrządzanymi przez bobry. Wsparto czynną ochronę płazów (głównie żab i ropuch) w okresach migracji;

- ✓ „Czynną ochronę żółwia błotnego w Poleskim Parku Narodowym”.
Przedsięwzięcie służyło poprawie warunków lęgowych i bytowych żółwi poprzez pogłębianie torfianek w obwodzie ochronnym Orłów. Torfianki są płytkie i zwykle napelnione wodą tylko okresowo – wiosną. Latem i wczesną jesienią woda w tych zbiornikach wysycha. Pogłębienie torfianek na pow. 0,29 ha zapewniło właściwe warunki bytowe dla żółwi przez cały rok, umożliwiając im również bezpieczne spędzenie zimy. W trakcie prac zostały uformowane brzegi torfianek, w pobliżu których utworzono „płycizny” na których woda ogrzewa się szybciej. Umożliwia to odbywanie godów oraz wygrzewanie się żółwi wczesną wiosną, gdy woda w głębszych partiach zbiorników jest słabiej ogrzana;
- ✓ „Wsiedlenie raka szlachetnego do rzek: Włodawka, Krzemianka i Uherka” przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Lublinie.
Projekt obejmował zakup materiału do zaraczania (700 szt.) wraz z transportem oraz pracami terenowymi i wprowadzeniem osobników do wytypowanych siedlisk. Utworzono i zachowano kolejne stanowiska gatunku raka szlachetnego w naturalnym zasięgu geograficznym jego występowania, zwiększono bioróżnorodność w skali makroregionu Polesia Lubelskiego z perspektywą odbudowy populacji gatunku w innych ekosystemach wodnych Lubelszczyzny;
- ✓ Realizację „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie lubelskim w latach 2009 – 2020 z perspektywą do roku 2030” przez Województwo Lubelskie;
- ✓ „Polepszenie stanu ichtiofauny w obwodzie rybackim rzeki Bug” przez Polski Związek Wędkarski Zarząd Okręgu w Chełmie.

Przedsięwzięcia związane z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt

W ramach powyższego kierunku działalności, WFOŚiGW w Lublinie zawarł 3 umowy dotacji na następujące zadania:

- ✓ „Prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt dziko żyjących” przez Poleski Park Narodowy;
- ✓ „Pomoc ptakom z gatunku Bocian biały *Ciconia ciconia*” realizowana przez Stowarzyszenie „Szansa dla bociana” w Kozubszczyźnie;
- ✓ „Funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt w Skrzynicach Drugich” prowadzonego przez Stowarzyszenie Leśne Przytulisko.

Na ten cel w 2021 r. Fundusz przeznaczył kwotę **70.000 zł.**

Przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji

WFOŚiGW w Lublinie udzielił Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie dotacji w kwocie **35 780 zł (PJB)** na oznakowanie granic rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000 na terenie województwa lubelskiego oraz na oznakowanie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt jak również stref ochrony ostoi i stanowisk roślin. W ramach projektu „Czynna ochrona wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w roku 2021” wykonano i zamontowano 29 szt. tablic informacyjnych i granicznych w 12 rezerwach przyrody oraz 30 szt. tablic służących oznakowaniu ostoi zwierząt i roślin. Głównym celem projektu było ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo.

W ramach projektu „Czynna ochrona nietoperzy w dolinie Bystrzycy” realizowanego przez Fundację dla Przyrody wypracowano przebieg ścieżki edukacyjnej o nazwie „Ścieżka przyrodnicza - nietoperze doliny Bystrzycy”. Projekt miał na celu wsparcie rozwoju populacji synantropijnej Lublina poprzez wywieszenie sztucznych miejsc schronienia. Na trasie ścieżki zlokalizowano 90 szt. budek drewnianych (w 3 typach) oraz 14 szt. schronów trocinobetonowych. Stworzono w ten sposób bezpieczne i alternatywne miejsca rozrodu dla ginących gatunków nietoperzy związanych z siedliskami doliny Bystrzycy. Działania powyższe częściowo zrekompensowały zniszczone siedliska i stanowiska lęgowe zagrożonej grupy zwierząt nocnych. W przebiegu trasy rowerowej umieszczono również pięć tablic edukacyjnych dotyczących biologii i ekologii nietoperzy. Ścieżka ma charakter popularnonaukowy. Na realizację projektu wydatkowano **27.140 zł.**

Przedsięwzięcia z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zieleni, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu

Na zadania związane z rewaloryzacją zieleni Fundusz przeznaczył kwotę **171.070 zł.** Zawarto 10 umów dotacji. Specjalistycznym zabiegom leczniczo-pielęgnacyjnym poddawano drzewa rosnące w zabytkowych założeniach parkowych oraz na posesjach kościołów i cmentarzy. Dokonywano również nasadzeń roślin wieloletnich.

Dofinansowanie w tym zakresie uzyskały, m.in. następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Bieżąca rewaloryzacja zabytkowego założenia ogrodowo – parkowego w Kozłowie;
- ✓ Rekonstrukcja szaty roślinnej w otoczeniu dworu w zespole dworsko – parkowym w Potoczku;

- ✓ Pielęgnacja i konserwacja drzewostanu w zespole pałacowo – parkowym w Krasnobrodzie;
- ✓ Zabiegi pielęgnacyjne drzew w parkach miejskich w Rejowcu Fabrycznym;
- ✓ Ochrona zabytkowego drzewostanu na terenie cmentarza przy ul. Pszczeliej w Lublinie;
- ✓ Pielęgnacja drzew na terenie zabytkowego kościoła parafialnego w Mokremlipiu;
- ✓ Prace konserwatorsko – pielęgnacyjne drzew rosnących na terenie zabytkowym przy kościele Rzymskokatolickim w Trzeszczanach Pierwszych;
- ✓ Rewitalizacja terenów zieleni Parafii pw. Św. Rodziny w Lublinie.

Finansowanie przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego

Dotację w wysokości **12.000 zł** przekazano Portowi Lotniczemu Lublin S.A. na „Monitoring w zakresie określenia wielkości populacji susła perełkowanego w roku 2021 na terenie obszaru NATURA 2000 Świdnik PLH060021”.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona przyrody)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	27	2	29
Wartość dofinansowania (zł)	572 269	402 200	974 469

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona przyrody)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Stowarzyszenia, Fundacje	9	211 476
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	5	71 770
Parki narodowe, ogrody zoologiczne i ogrody botaniczne	4	109 364
Muzea	2	64 860
Jednostki samorządu terytorialnego	1	50 000
Inne	6	64 799

1.2 WSPARCIE SŁUŻB RATOWNICZYCH W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Działania WFOŚiGW w Lublinie w obszarze nadzwyczajnych zagrożeń środowiska były ukierunkowane na finansowanie przedsięwzięć z zakresu zapobiegania zagrożeniom, w tym poważnym awariom i likwidacją ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł **15** umów dotacji na łączną kwotę **dofinansowania 312.325 zł**.

Ogółem w 2021 r. na nadzwyczajne zagrożenia środowiska Fundusz wydatkował ze środków własnych kwotę **649.472 zł** (312.325 zł na realizację zadań w ramach naboru ciągłego, 129.184 zł w ramach wkładu własnego na realizację „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1 i 207.963 zł w ramach wkładu własnego na realizację „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 2).

Pomoc finansowa Funduszu przeznaczona była przede wszystkim na zakup sprzętu dla jednostek Państwowych i Ochotniczych Straży Pożarnych. Współfinansowano m.in. zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz sprzętu przeciwpożarowego.

Ze środków własnych w okresie sprawozdawczym Fundusz dofinansował min. zakup:

- ✓ 3 samochodów, w tym 1 dla Ochotniczej Straży Pożarnej i 2 dla Państwowej Straży Pożarnej;
- ✓ Łodzi ratowniczej, namiotu pneumatycznego dla KP Państwowej Straży Pożarnej;
- ✓ 2 aparatów powietrznych nadciśnieniowych i 2 kombinezonów ochronnych na owady dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Jakubowicach Konińskich;
- ✓ Quada dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Oseredku, gm. Susiec;
- ✓ Motopompy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rudzie Żurawieckiej;
- ✓ 13 kompletów ubrań specjalnych, 11 par butów specjalnych strażackich, 13 par rękawic specjalnych, 6 hełmów strażackich i 6 kominiarek, 6 radiotelefonów, 5 latarek dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych;
- ✓ Pompy szlamowej, agregatu prądotwórczego, drabiny strażackiej dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wsparcie dla Państwowej Straży Pożarnej

W ramach dofinansowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej w okresie sprawozdawczym, Fundusz dofinansował m.in. zakup 2 samochodów: dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kraśniku i Tomaszowie Lubelskim, namiotu pneumatycznego dla komendy powiatowej w Janowie Lubelskim i łodzi ratowniczej dla komendy powiatowej w Lubartowie.

Jednostki Państwowej Straży Pożarnej w 2021 roku wsparto kwotą **165.000 zł.**

PODSUMOWANIE:

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	15
Wartość dofinansowania (zł)	312 325

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta¹

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość w zł
Ochotnicze Straże Pożarne	11	147 325
Jednostki samorządu terytorialnego	4	165 000

Szczegółowy opis wsparcia udzielonego w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1 i Część 2 zawiera się w zakresie osi priorytetowej SYNERGIA.

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W ramach osi priorytetowej BIOSFERA Fundusz udzielił 4 pożyczek:

- ✓ 2 pożyczki w obszarze nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dla jednostek samorządu terytorialnego (Gminy Puchaczów i Gminy Wojcieszków) na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych;
- ✓ 2 pożyczki w obszarze ochrony przyrody dla Gminy Borzechów na zagospodarowanie terenów zieleni w dolinie rzeki Chodelki oraz pielęgnację i wycinkę drzew w zabytkowej Alei Lipowej w Kłodnicy Dolnej.

Na ten cel przekazano kwotę **740.414 zł** (NZZ – 598.814 zł i OP – 141.600 zł). Pożyczki zostały wypłacone w całości w okresie sprawozdawczym.

PODSUMOWANIE:

Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
--------------	----------

¹ Umowy zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie,

Liczba zawartych umów (szt.)	2
Wartość dofinansowania (zł)	598 814

**Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona przyrody)**

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	2
Wartość dofinansowania (zł)	141 600

**Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	2	598 814

**Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona przyrody)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	2	141 600

**Część C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI
PRIORYTETOWEJ TECHNOLOGIA**

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania przysługiwało przedsięwzięciom prowadzącym do zwiększania produkcji energii z rozproszonych źródeł odnawialnych, lokalnym sieciom ciepłowniczym oraz przedsięwzięciom służącym ograniczaniu i unikaniu emisji powierzchniowej, a także emisji liniowej, rozwojowi transportu bezemisyjnego i niskoemisyjnego. Ponadto pierwszeństwo finansowania miały zadania objęte finansowaniem ze środków Unii Europejskiej lub innych bezzwrotnych środków zagranicznych oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a ponadto oparte na wdrożeniach innowacyjnych rozwiązań, w szczególności służących zmniejszaniu energochłonności i wodochłonności gospodarki oraz rozwojowi modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

Działalność WFOŚiGW w Lublinie objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ OCHRONY WÓD (**Dziedziny: Ochrona wód, Gospodarka wodna**);
- ✓ OCHRONY POWIETRZA (**Dziedzina: Ochrona powietrza**);
- ✓ OCHRONY ZIEMI (**Dziedzina: Ochrona ziemi**).

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dotacje zostały przyznane na działania realizowane w ramach dziedzin: Ochrona powietrza oraz Ochrona ziemi.

Środki dotacyjne były również wypłacane w ramach wkładu własnego na realizację programów priorytetowych, które zawierają się w opisie osi priorytetowej SYNERGIA – zadania realizowane wspólnie z NFOŚiGW.

1.1 OCHRONA POWIETRZA

W ramach zadań związanych z poprawą jakości powietrza wsparcie ukierunkowane było przede wszystkim na projekty komplementarne i wspierające realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – cel komplementarny z kierunkami działań w osi priorytetowej SYNERGIA. Wsparciem zostały objęte przedsięwzięcia służące ograniczeniu energochłonności w budownictwie, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwoju transportu ekologicznego.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **15** umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **519.764 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz przeznaczył:

- ✓ **245.000 zł** na zadania związane z poprawą efektywności energetycznej w budynkach;
- ✓ **159.964 zł** na zadania związane z modernizacją kotłowni;
- ✓ **114.800 zł** na zadania związane z budową instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Ogółem w 2021 r. na ochronę powietrza wydatkowano w formie dotacji kwotę **519.764 zł**

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 8 umów dotacji na przekazanie środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym (PJB) na łączną kwotę **1.140.061 zł**, z czego większość środków została przeznaczona na zakup samochodów z napędem elektrycznym i hybrydowym – na ten cel przeznaczono łącznie kwotę **624.000 zł**, tym samym zrealizowano następujące kierunki przedsięwzięć priorytetowych:

- ✓ Ograniczanie i unikanie emisji powierzchniowej, a także emisji liniowej;

- ✓ Zakup i wyposażenie pojazdów służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska;
- ✓ Zwiększenie udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, rozproszonych;
- ✓ Ograniczanie energochłonności w przemyśle, w gospodarstwach domowych i sektorze publicznym.

Dofinansowanie uzyskały, m.in. następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Kiełczewicach Górnych;
- ✓ Zakup dwóch samochodów hybrydowych dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie;
- ✓ Zakup samochodu elektrycznego przeznaczonego do realizacji zadań kontrolnych dla Inspekcji Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie;
- ✓ Zakup samochodu z napędem hybrydowym na potrzeby Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego;
- ✓ Zakup jednego samochodu hybrydowego na potrzeby Państwowej Straży Łowieckiej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Ponadto w 2021 r. WFOŚiGW w Lublinie dofinansował termomodernizację budynków Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Okszowie oraz wymianę okien i drzwi wejściowych w budynku WIOŚ w Lublinie a także budowę instalacji fotowoltaicznej dla Inspekcji Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie przy ul. Obywatelskiej 13.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	15	8	23
Wartość dofinansowania (zł)	519 764	1 140 061	1 659 825

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA
------------------------	---------

	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	9	269 764
Jednostki samorządu terytorialnego	2	90 000
Stowarzyszenia	2	85 000
Ochotnicze straże pożarne	2	75 000

1.2 OCHRONA ZIEMI

Zgodnie z obowiązującymi *Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz trybem i zasadami udzielania i rozliczania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie* Fundusz może dofinansować w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia związane z likwidacją skutków działania żywiołów, stanowiących katastrofy naturalne zagrażające życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach. Wsparcie może zostać przeznaczone, m.in. na usunięcie i unieszkodliwienie odpadów lub skutków niekontrolowanego rozprzestrzeniania się odpadów, w szczególności niebezpiecznych.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie przeznaczył dodatkową pulę środków finansowych na realizację tego typu przedsięwzięć w związku z koniecznością odbioru i utylizacji odpadów medycznych z izolatorów domowych w wyniku z rozprzestrzeniania się epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) w Polsce oraz zidentyfikowaną potrzebą przeciwdziałania skutkom wichur, które wystąpiły na terenie województwa lubelskiego w 2021 r.

Odpady powstałe w miejscach objętych izolatorium, w związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 (COVID-19), traktowane są jako odpady medyczne. Odpady te są szczególnie niebezpieczne, z uwagi na powyższe mogą zostać odebrane wyłącznie przez wyspecjalizowany podmiot posiadający zezwolenie na odbiór i utylizację odpadów medycznych. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 17 umów dotacji na kwotę **98.420 zł.** z przeznaczeniem na odbiór i utylizację odpadów z izolatorów domowych. Jedna umowa dotacji została zawarta z Międzygminnym Związkiem Celowym we Włodawie, a pozostałe z gminami.

Ponadto WFOŚiGW w Lublinie zawarł 4 umowy dotacji na odbiór i utylizację odpadów niebezpiecznych powstałych w wyniku wichur, które wystąpiły na terenie województwa lubelskiego w 2021 r. W wyniku działania żywiołu uszkodzeniu uległo wiele budynków, w tym również pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest. Wsparcie uzyskały Gminy: Wilków, Kłoczew, Bełżyce i Niedzwica Duża. Łączna kwota udzielonego dofinansowania to **99.800 zł,** z czego Fundusz wypłacił kwotę **95.227 zł.** Unieszkodliwieniu poddano 285,98 Mg materiałów niebezpiecznych zawierających azbest.

PODSUMOWANIE:

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona ziemi)**

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	21
Wartość dofinansowania (zł)	198 220

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona ziemi)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki Samorządu Terytorialnego	20	187 720
Międzygminny Związek Celowy	1	10 00

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane, w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

Działalność WFOŚiGW w Lublinie objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ OCHRONY WÓD (Dziedziny: Ochrona wód, Gospodarka wodna);
- ✓ OCHRONY POWIETRZA (Dziedzina: Ochrona powietrza);
- ✓ OCHRONY ZIEMI (Dziedzina: Ochrona ziemi).

2.1 OCHRONA WÓD

2.1.1 Redukcja zanieczyszczeń wód

W zakresie redukcji zanieczyszczeń wód WFOŚiGW w Lublinie wspierał przedsięwzięcia związane m.in. z budową, rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków oraz budową kanalizacji sanitarnej.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 11 umów pożyczek ze środków własnych na łączną kwotę **7.563.422 zł**. Udział pomocy Funduszu w przedsięwzięciach stanowił średnio 31,48% kosztów całkowitych zadań. Głównym beneficjentem Funduszu w realizacji zadań związanych z ochroną wód w 2021 r. były przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej. W okresie sprawozdawczym wydatkowano łącznie

kwotę **10.306.523 zł**, w tym 300.000 zł ze środków pożyczki zaciągniętej w NFOŚiGW w ramach Programu Priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”. Część zrealizowanych wypłat stanowiły zobowiązania z umów zawartych przed rokiem sprawozdawczym.

Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa kanalizacji sanitarnej

Na zadania z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków przekazano kwotę **4.879.610 zł**. Najwięcej środków tj. 2.300.000 zł otrzymała Gmina Firlej na zakończenie rozpoczętej w 2020 r. budowy oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Firlej. W wyniku realizacji przedsięwzięcia uzyskano wzrost przepustowości hydraulicznej oczyszczalni jak również zwiększenie obciążenia ładunkiem zanieczyszczeń głównie w okresie letnim co dla miejscowości turystycznej stanowi główny warunek dalszego rozwoju. Wybudowana oczyszczalnia ma przepustowość średnią dobową 500 m³/d i pracuje w układzie dwóch ciągów technologicznych z dwoma reaktorami biologicznymi oraz wydzielonymi osadnikami wtórnymi. Koszt całkowity przedsięwzięcia wyniósł 9.131.000 zł, przy łącznym zaangażowaniu środków WFOŚiGW w Lublinie w kwocie 4.500.000 zł. Zadanie współfinansowane było w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020.

Kolejne środki w kwocie 1.543.176 zł przekazano Gminie Wąwolnica na kontynuację rozpoczętej w 2020 r. rozbudowy gminnej oczyszczalni ścieków. Zakończenie realizacji projektu zaplanowano w roku 2022. Przedsięwzięcie współfinansowane jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Pożyczkę w kwocie 863.250 zł wypłacono Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krasnymstawie na wsparcie modernizacji gospodarki osadowej w oczyszczalni ścieków w Krasnymstawie, współfinansowanej ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020. Koszt całkowity przedsięwzięcia wyniósł 15.975.000 zł. Zmodernizowana instalacja ma możliwość przetworzenia 400 Mg suchej masy osadów ściekowych rocznie.

Ponadto w 2021 r. Fundusz dofinansował kwotą 173.184 zł budowę 12 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Gorzków.

Kolejną grupą wydatków były przedsięwzięcia związane z budową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej, na które Fundusz przeznaczył środki w kwocie **3.906.913 zł**. W 2021 r. zakończono budowę **15,83 km** oraz modernizację **1,06 km** sieci kanalizacji sanitarnej, w tym: Gmina Lubartów wybudowała 10,11 km sieci kanalizacji sanitarnej, Gmina Konopnica oddała do użytku 3,67 km kanalizacji w miejscowościach Konopnica, Zemborzyce Podleśne i Szerokie, Gmina Zakrzówek rozbudowała sieć kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej o długości 1,07 km, Kraśnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. wykonała na terenie Kraśnika 0,98 km sieci kanalizacji sanitarnej. Ponadto Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o w Chełmie wykonała bezwykopową renowację kanalizacji sanitarnej o długości 1,06 km w ul. Jagiellońskiej i ul. płk. W. Muzyki w Chełmie.

Pozostałe środki w kwocie **1.520.000 zł** Fundusz przeznaczył na zakup sprzętu do eksploatacji infrastruktury ściekowej. W ramach tej kwoty udzielono pożyczki w wysokości 1.220.000 zł Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie na zakup specjalistycznego samochodu do czyszczenia kanalizacji oraz pożyczki w wysokości 300.000 zł Przedsiębiorstwu Usług i Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. w Łukowie na zakup samochodu asenizacyjnego do wywozu nieczystości ciekłych.

Podobnie jak w latach ubiegłych Fundusz wspierał realizację zobowiązań środowiskowych w obszarze ochrony wód, wynikających z prawa Unii Europejskiej poprzez dofinansowanie zadań ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Na zadania te przekazano kwotę **8.052.796 zł**, z czego 4.706.426 zł na rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz 3.346.370 zł na budowę kanalizacji sanitarnej. Na terenach aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2021 r. wybudowano **4,65 km** kanalizacji sanitarnej, w tym 3,67 km na terenie gminy Konopnica, należącej do aglomeracji Lublin i 0,98 km na terenie aglomeracji Kraśnik oraz przeprowadzono bezwykopową renowację 1,06 km kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Chełm. Ponadto zakończono budowę oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Firlej, modernizację gospodarki osadowej w oczyszczalni ścieków w Krasnymstawie oraz modernizację stacji odwadniania osadów oczyszczalni ścieków w Międzyrzeczu Podlaskim.

Część wydatkowanych środków Fundusz przeznaczył na dofinansowanie zadań wspieranych ze środków Unii Europejskiej. Na ten cel przekazano kwotę **4.706.426 zł**, w tym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014 – 2020 kwotę **3.843.176 zł** oraz w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020 kwotę **863.250 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona wód)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	11
Wartość dofinansowania (zł)	7 563 422

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona wód)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba(szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	6	4 849 868
Jednostki samorządu terytorialnego	5	2 713 554

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona wód)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2021 r.
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	szt.	3
Wzrost przepustowości oczyszczalni ścieków	tys. m ³ /d	0,26
Ilość suchej masy osadów ściekowych poddanej przetworzeniu	Mgsm/rok	603
Budowa kanalizacji sanitarnej	km	15,83
Modernizacja kanalizacji sanitarnej	km	1,06
Przydomowe oczyszczalnie ścieków		
ilość	szt.	12
łączna przepustowość	m ³ /d	7

2.1.2 Gospodarka wodna

W 2021 r. zakresie przedsięwzięć z dziedziny gospodarki wodnej Fundusz zawarł 8 umów na kwotę **9.928.703 zł**. Dofinansowane zadania dotyczyły przede wszystkim budowy lub modernizacji kanalizacji deszczowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowy i modernizacji sieci wodociągowej oraz przebudowy i rozbudowy ujęć/stacji wodociągowych. Udział pomocy Funduszu w przedsięwzięciach stanowił średnio 88,54% kosztów całkowitych zadań. Głównym beneficjentem Funduszu w realizacji zadań związanych z gospodarką wodną były jednostki samorządu terytorialnego.

W 2021 r. wydatkowano łącznie kwotę **9.587.337 zł**, z czego część wypłat stanowiły zobowiązania z umów zawartych przed rokiem sprawozdawczym.

Znaczne środki w kwocie 7.183.814 zł wydatkowano na budowę i modernizację kanalizacji deszczowej, w ramach której dofinansowano 4 projekty realizowane przez Gminę Lublin. W 2021 roku na terenie miasta Lublin wybudowano łącznie 1,3 km kanalizacji deszczowej oraz zbiornik retencyjny wód deszczowych o pojemności 160 m³ wraz z pompownią i odwodnieniem liniowym zabezpieczającym przed napływem wód opadowych w rejonie ulicy Farmaceutycznej w Lublinie.

Kwotę 1.000.000 zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej przekazano Gminie Abramów na przebudowę i rozbudowę ujęcia i stacji wodociągowej w Abramowie. Wydajność zmodernizowanej stacji wzrosła o 0,5 tys. m³/d. Kolejne środki w kwocie 230.000 zł wypłacono Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Terespolu na zakończenie rozpoczętej w 2020 r. modernizacji stacji uzdatniania wody w Terespolu o wydajności 1,05 tys. m³/d.

Pozostałe środki w kwocie 1.173.523 zł wydatkowano na zadania związane z budową i przebudową sieci wodociągowej. W ramach zadań dofinansowanych przez WFOŚiGW w Lublinie w 2021 r. wybudowano 1,32 km sieci wodociągowej, w tym 0,79 km na terenie miasta Hrubieszów i 0,53 km na terenie miasta Kraśnik, oraz zmodernizowano sieć wodociągową o długości 1,28 km, w tym 0,73 km w Krasnymstawie i 0,55 km w Hrubieszowie.

Część wydatkowanych środków Fundusz przeznaczył na dofinansowanie zadań wspieranych ze środków Unii Europejskiej. Na ten cel przekazano kwotę **1.230.000 zł** ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014 – 2020.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	8
Wartość dofinansowania (zł)	9 928 703

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	5	8 755 180
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	3	1 173 523

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2021 r.
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	1,32
Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	1,28
Liczba wybudowanych/modernizowanych ujęć i stacji uzdatniania wody	szt.	2
Wzrost wydajności stacji uzdatniania wody	tys. m ³ /d	0,5
Długość wybudowanej kanalizacji deszczowej	km	1,3

2.2 OCHRONA POWIETRZA

W zakresie ochrony powietrza Fundusz zawarł w okresie sprawozdawczym **17** umów pożyczek na kwotę **6.618.996 zł**.

Najczęściej dofinansowywane były przedsięwzięcia związane z modernizacją i budową energooszczędnego oświetlenia ulicznego lampami LED, dofinansowano 5 zadań na kwotę

3.321.474 zł. Na dofinansowanie budowy instalacji fotowoltaicznych zawarto 6 umów na łączną kwotę **1.936.090 zł.** W tej kwocie mieści się pożyczka płatnicza (**649.814 zł**), która na realizację instalacji fotowoltaicznej uzyskała dofinansowanie ze środków UE. Zawarto dwie umowy związane z termomodernizacją budynków (poprawa efektywności energetycznej). Na realizację tych przedsięwzięć WFOŚiGW w przeznaczył kwotę **999.990 zł.** Część z nich została przeznaczona na realizację projektów współfinansowanych z innych z źródeł zewnętrznych, w tym ze środków UE. Pożyczki te zostały przeznaczone na pokrycie, tzw. wkładów własnych. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł również 4 umowy pożyczek na modernizację kotłowni na łączną kwotę **361.442 zł**

W 2021 r. na realizację pożyczek związanych z Ochroną powietrza (Dziedzina: Ochrona powietrza) WFOŚiGW w Lublinie łącznie wydatkował kwotę **18.835.111 zł.** Większość środków pożyczkowych została wypłacona w ramach zobowiązań z umów zawartych przed okresem sprawozdawczym.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	17
Wartość dofinansowania (zł)	6 618 996

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorstwa	5	1 927 640
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	5	1 121 440
Jednostki samorządu terytorialnego	4	3 225 000
Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe	2	248 442
Stowarzyszenia	1	96 474

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)²

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2021 r.
Ograniczenie emisji:		
dwutlenku siarki	Mg/rok	6,09
pyłów ogółem	Mg/rok	7,7
tlenków azotu	Mg/rok	2,48
tlenku węgla	Mg/rok	10,63
dwutlenku węgla	Mg/rok	2 565,93
Ilość wybudowanych instalacji fotowoltaicznych	szt.	15
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej z zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	kW	194,8
Ograniczenie zużycia energii	GJ/rok	25 809,52

2.3 OCHRONA ZIEMI

W 2021 r. Fundusz zawarł 2 umowy pożyczkowe w obszarze ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami na łączną kwotę **1.265.577 zł**. Istotnym celem działalności Funduszu w 2021 r. w obszarze osi priorytetowej TECHNOLOGIA było usprawnienie systemu gospodarowania odpadami. W roku sprawozdawczym na ochronę powierzchni ziemi i gospodarkę odpadami WFOŚiGW w Lublinie przekazał kwotę **1.265.577 zł**. W ramach tej kwoty udzielono dwóch pożyczek: Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie w wysokości 895.000 zł na zakup samochodu specjalistycznego do odbioru odpadów segregowanych oraz Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krasnymstawie w wysokości 370.577 zł na zakup samochodu śmieciarki typu bramowiec do wywozu nieczystości stałych.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona ziemi)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	2
Wartość dofinansowania(zł)	1 265 577

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona ziemi)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)

² Efekty rzeczowe i ekologiczne dotyczą wszystkich zadań w dziedzinie ochrony powietrza dofinansowanych w okresie sprawozdawczym (zadania finansowane ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie + PJB).

Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	2	1 265 577
---	----------	------------------

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona ziemi)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2021 r.
Zakup środków do transportu odpadów komunalnych	szt.	2

Część D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA

Działalność Funduszu w ramach osi priorytetowej SYNERGIA koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto ze środków WFOŚiGW w Lublinie zrealizowano szereg działań komplementarnych i wspierających realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach SYNERGII wsparcie uzyskało również jedno przedsięwzięcie z zakresu innych zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

1.1 REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

W ramach Innych zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej WFOŚiGW w Lublinie dofinansował Województwo Lubelskie na wykonanie zadania pn. „Opracowanie „Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego za lata 2019 – 2020”. Wartość zawartej umowy wynosi **11.378 zł**. Celem realizacji przedsięwzięcia była ocena realizacji celów i zadań strategicznych wyznaczonych w „Programie ochrony środowiska województwa lubelskiego za lata 2019-2020”, analiza stopnia ich realizacji, a także monitorowanie postępów wdrażania założeń Programu. Opracowano i wykonano 5 egzemplarzy Raportu w formie drukowanej i 5 w formie elektronicznej na płytach CD/DVD.

PODSUMOWANIE:

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedziny: Inne)**

FORMA POMOCY	DOTACJA
---------------------	----------------

Liczba zawartych umów (szt.)	1
Wartość dofinansowania (zł)	11.378

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedziny: Inne)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	1	11.378

1.2 REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH

Program priorytetowy „Czyste Powietrze”

Program priorytetowy „Czyste Powietrze” stanowi flagowy instrument walki ze smogiem. Biorąc pod uwagę skalę oraz budżet, Program priorytetowy „Czyste Powietrze” jest aktualnie największym i najważniejszym Programem rządowym wdrażanym przez wojewódzkie fundusze. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program ukierunkowany jest na wymianę przestarzałych kotłów opalanych paliwem stałym na nowoczesne i ekologiczne źródła ciepła, poprawienie efektywności energetycznej poprzez, m.in. docieplenie przegród budowlanych, wymiana drzwi i okien oraz zastosowanie OZE w budynkach istniejących. W ramach Programu nabór wniosków rozpoczął się we wrześniu 2018 r. i jest nadal kontynuowany.

Budżet Programu na rok 2021 r. na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ustalony został w kwocie **133.488.318,74 zł**, w tym:

- ✓ **133.225.818,74 zł** – środki NFOŚiGW;
- ✓ **262.500 zł** – środki WFOŚiGW w Lublinie.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęło **9.226** wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **152.172.029 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **7 976** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne (w tym dotacyjno-pożyczkowe) na łączną kwotę dotacji **133.488.319 zł**.

W 2021 r. Fundusz zawarł **7.603** umowy dotacyjne na łączną kwotę **126.582.158 zł**.

Pod względem ilości złożonych wniosków oraz podpisanych umów województwo lubelskie znalazło się na siódmym miejscu w kraju.

Na koniec 2021 r. WFOŚiGW w Lublinie wypłacił Beneficjentom Programu łącznie **190 078 440 zł**, z czego w samym w okresie sprawozdawczym kwotę **94.336.176 zł**.

Pod względem liczby i kwoty wniosków rozliczonych województwo lubelskie plasuje się na **trzecim** miejscu w kraju.

Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych i wspólną realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” na rok 2021 została zawarta w dniu 1 lipca 2021 r. Budżet Programu na 2021 r. ustalony został w kwocie **24.800.000 zł**.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęło **39** wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę dotacji **856.024 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **31** wniosków zakładające finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **681.326 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **30** umów dotacyjnych na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę **671.326 zł**.

W okresie sprawozdawczym Program uległ dwukrotnej zmianie

Do najważniejszych zmian Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, które obowiązują od dnia 1 lipca 2021 r. należą:

- **Zwiększenie progów dochodowych w ramach II części Programu (poziom podwyższony).** W przypadku gospodarstw wieloosobowych próg wzrósł do **1564 zł** przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę, dla gospodarstw jednoosobowych wzrósł do **2189 zł**. Zmiana ta miała na celu ujednoczenie progów dochodowych programów „Czyste Powietrze” i „Stop Smog”.
- Wprowadzenie możliwości uzyskania **większego wsparcia na zakup i montaż kotła na pellet o podwyższonym standardzie.** Dotacja może wynieść do 9 tys. zł (nie więcej niż 45 % faktycznie poniesionych kosztów) przy podstawowym poziomie dofinansowania oraz do 12 tys. w przypadku podwyższonego poziomu dotacji (nie więcej niż 60 % kosztów).
- **Ograniczenie dotacji na kotły węglowe** dla wniosków o dofinansowanie złożonych w okresie 01.07.2021 r. – 31.12.2021 r. Zakup i montaż kotła węglowego w ramach Programu „Czyste Powietrze” dla wniosków złożonych ww. okresie był możliwy tylko do końca 2021 r.

Do najważniejszych zmian Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, które obowiązują od dnia 6 lipca 2021 r. należą:

- Rozpoczęcie **naboru ciągłego wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego.** Wnioski o dofinansowanie można składać w bankach, które przystąpiły do współpracy w Programie. **Lista banków udzielających kredytu** objętego dofinansowaniem znajduje się na stronie internetowej <https://czystepowietrze.gov.pl> oraz na stronie internetowej WFOŚiGW w Lublinie. Lista ta podlega bieżącej aktualizacji. Wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu przyjmowane są w bankach i przekazywane do WFOŚiGW zgodnie z lokalizacją budynku/lokalu mieszkalnego objętego wnioskiem w celu ich rozpatrzenia oraz podjęcia decyzji o dofinansowaniu.

Tworzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych Czystego Powietrza w gminach.

W dniu 9 lutego 2021 r. zostały ogłoszone dodatkowe zachęty dla gmin, przystępujących do realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Warunkiem skorzystania z dodatkowych środków finansowych przez gminę było zawarcie nowego porozumienia bądź aneksowanie dotychczas podpisanych porozumień do dnia 30 września 2021 r. W województwie lubelskim 163 gminy zawarły porozumienie o współpracy przy Programie. Na utworzenie gminnych punktów informacyjno-konsultacyjnych gmina może otrzymać 30.000 zł. Każda gmina na uruchomienie punktu na start otrzymała 9.000 zł. Pozostałą część na realizację zadań związanych z prowadzeniem punktu gmina może otrzymać po przedłożeniu, po zakończeniu kwartału, sprawozdania ze zrealizowanych zadań.

Gmina, która przystąpiła do podpisania porozumienia otrzymała dodatkowe bonusy za złożone wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia. Nastąpiło zwiększenie kwoty o 50 zł (czyli do 150) za złożony wniosek o dofinansowanie na podwyższony poziom dofinansowania wraz z zaświadczeniem o dochodzie. Dodatkowo wprowadzona została refundacja kosztów gmin w wysokości 50 zł za wniosek na podstawowy poziom dofinansowania.

Ponadto każda z gmin, która przystąpiła do porozumienia może ubiegać się o otrzymanie dodatkowego grantu na prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego za największą aktywność w kraju pod względem liczby składanych wniosków o dofinansowanie w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 31 marca 2022 r.

Wprowadzony mechanizm ma za zadanie przyczynić się do zwiększenia tempa wdrażania Programu, poprzez dotarcie z jego ofertą do większej liczby mieszkańców województwa lubelskiego, redukując tym samym barierę logistyczną. Informacje nt. Programu można uzyskać w gminie, która zawarła z Funduszem porozumienie (pracownicy gmin zostali odpowiednio przeszkoleni). Gminy wspierając swoich mieszkańców w identyfikowaniu potrzeb związanych ze zmianą źródła ogrzewania oraz w procesie składania wniosku o dofinansowanie, przyczyniają się do poszerzania grona wnioskodawców w Programie.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie podpisał z gminami z województwa lubelskiego 55 nowych porozumień oraz 108 aneksów do porozumień zawartych w 2019 r. i w 2020 r. na pokrycie kosztów ponoszonych przez gminy w związku z wdrażaniem i tworzeniem warunków do wdrażania Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” – prowadzenie punktów konsultacyjno-informacyjnych.

Gminy, które zadeklarowały chęć pomocy mieszkańcom w przygotowywaniu i rozliczaniu wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze bez tworzenia gminnych punktów informacyjno-konsultacyjnych mogą współpracować z WFOŚiGW w Lublinie, na tzw. „starych zasadach”, czyli na podstawie porozumień obowiązujących przed wprowadzeniem dodatkowych zachęt. Gminy te otrzymują po 50 zł za każdy przekazany wniosek o dofinansowanie na podwyższony poziom dofinansowania oraz wydane zaświadczenie o dochodzie. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie podpisał 5 nowych porozumień oraz 1 aneks wprowadzający opisane zasady współpracy.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	7 633
Wartość dofinansowania (zł)	127 253 484

Efekty rzeczowe i ekologiczne w ramach umów zrealizowanych w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2021 r.
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	Szt.	4 707
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	Szt.	4 325
Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych	Szt.	247
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	Mwe	2,48
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	87 620,24
Ograniczenie emisji SO ₂	Mg/rok	415,81
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikro metrów (PM ₁₀)	Mg/rok	106,15
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM _{2,5})	Mg/rok	94,76
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,1365
Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	36 752,13

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych”

Celem „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych” jest wsparcie w zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym m.in. samochodów ratowniczo-gaśniczych, specjalistycznego sprzętu ratownictwa wodnego.

W okresie sprawozdawczym dofinansowano zakup **18** samochodów dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa lubelskiego (w tym 2 ciężkie, 14 średnich samochodów i 2 lekkie) oraz zakup zestawu ratownictwa wodnego (samochód z napędem 4x4 wraz z zestawem prewencyjnym ratownictwa wodnego, w tym do zwalczania skutków COVID-19, ratownicza łódź wraz z przyczepą transportową oraz pojazd ATV Quad 4x4 z przyczepą transportową) dla Ochotniczej Straży Pożarnej „Stołpno” w Międzyrzeczu Podlaskim i zestawu mobilnego do ratownictwa wodnego (samochód 4x4, łódź motorowa z wyposażeniem, silnikiem zaburtowym i przyczepą podłodziową oraz specjalistycznym systemem łączności) dla Rejonowego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Lublinie.

Na realizację Części 1) Programu środki finansowe w kwocie **5.274.521 zł** pochodziły z NFOŚiGW, zaś w kwocie **99.184 zł** z WFOŚiGW w Lublinie.

W ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”, którego celem jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych w 2021 r. wydatkowano kwotę **1.207.963 zł**, w tym: **1.000.000 zł** ze środków NFOŚiGW, **207.963 zł** ze środków WFOŚiGW w Lublinie.

Kwota ta została przeznaczona na zakup wyposażenia osobistego ochronnego strażaka (aparaty powietrzne z wyposażeniem, sygnalizatory bezruchu, ubrania, buty, hełmy), sprzętu łączności oraz sprzętu uzbrojenia i techniki specjalnej (węże, drabiny, motopompy, prądownice, piły, sprzęt hydrauliczny, wentylatory, tłumice) dla 84 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu naszego województwa.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA Część 1)	DOTACJA Część2)
Liczba zawartych umów (szt.)	20	84
Wartość dofinansowania (zł)	5 274 521	1 207 963

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

Celem „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Program skierowany jest do posiadaczy użytków rolnych o pH gleby poniżej lub równej 5,5. Dofinansowaniu podlega koszt zakupu wapna nawozowego lub środka wapnującego. W proces ubiegania się o wsparcie zaangażowane są Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze (OSChR), odpowiedzialne za nabór wniosków oraz ich ocenę pod względem formalnym i poprawności merytorycznej. Na podstawie wniosków przekazanych przez właściwe terytorialnie OSChR Fundusz dokonuje

wypłaty środków rolnikom. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 2164 umowy o dofinansowanie. Łączna wypłacona w 2021 r. kwota wyniosła **7.286.463,53 zł**, w tym: udział NFOŚiGW – **7.067.869,36 zł**, udział WFOŚiGW w Lublinie – **218.594,17 zł**.

Łączny efekt ekologiczny w postaci powierzchni gleb przewidzianych do regeneracji wyniósł **14 286,58 ha**.

Wypłata środków w ramach Programu jest kontynuowana w 2022 r.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona ziemi)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	2 164
Wartość dofinansowania (zł)	7 286 464

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”

Celem Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” jest wzrost ilości unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest. Program skierowany jest do gmin, związków międzygminnych i powiatów, działających na rzecz właścicieli lub posiadaczy obiektów budowlanych na ich terenie. Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 44 umowy o dofinansowanie. Łączna wypłacona w 2021 r. kwota wyniosła **1.216.964 zł**, w tym: udział NFOŚiGW – **730.178 zł**, udział WFOŚiGW w Lublinie – **486.784 zł**.

Łączny osiągnięty efekt ekologiczny w postaci unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest wyniósł **3 847,075 Mg**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona ziemi)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	44
Wartość dofinansowania(zł)	1 250 000

Program priorytetowy „Moja Woda”

Celem Programu priorytetowego „Moja Woda” jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej

infrastruktury. Celem strategicznym Programu jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych (m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” oraz Polityką Ekologiczną Państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Program realizowany jest w latach 2020–2024.

Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na rok 2020 – 2024 została zawarta w dniu 26 czerwca 2020 r. Ostateczny Budżet Programu na 2020 – 2024 r. ustalony został w kwocie **4.278.471,57 zł**, w tym:

- ✓ **4.197.221,57 zł** – środki NFOŚiGW;
- ✓ **81.250,00 zł** – środki WFOŚiGW w Lublinie.

Alokacja na podstawie ww. umowy udostępnienia środków była przeznaczona na realizację wniosków złożonych w ramach naboru, który trwał od 1 lipca 2020 r. do 30 października 2020 r.

W okresie sprawozdawczym, na podstawie wniosków złożonych w ramach tego naboru, WFOŚiGW w Lublinie zawarł **79** umowy dotacyjne na łączną kwotę **380.866 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz wypłacił dotację w łącznej wysokości **2.662.107 zł** na **609** instalacje służące zagospodarowaniu wody opadowej.

W okresie sprawozdawczym nabór wniosków w ramach Programu „Moja Woda” rozpoczął się w dniu 22 marca 2021 r. i zakończył się w dniu 10 czerwca 2021 r. (termin na złożenie wersji papierowych wniosków przesłanych elektronicznie w dacie do dnia 10 czerwca 2020 r. upłynął w dniu 12 lipca 2020 r.).

Nowa umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na rok 2021 – 2024 została zawarta w dniu 18 marca 2021 r. Ostateczny Budżet Programu na 2021 – 2024 r. ustalony został w kwocie **7.920.000 zł**, w tym:

- ✓ **7.920.000 zł** – środki NFOŚiGW;

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęło **1.715** wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **8.281.165 zł**. Do dofinansowania zostało wybranych **1.567** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę **7.580.099 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **1.553** umowy dotacyjne na łączną kwotę **7.511.299 zł**. Wypłacono dotacje w łącznej wysokości **1.226.970 zł** na **257** instalacje służące zagospodarowaniu wody opadowej.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Moja Woda” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	1 632
Wartość dofinansowania (zł)	7 892 165

Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”

WFOŚiGW w Lublinie w ramach wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” w dniu 18 sierpnia 2021 r. podpisał umowę udostępnienia środków nr 651/2021/Wn3/OA-mi-WF/US. Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Budżet środków przeznaczonych przez NFOŚiGW na realizację Programu wynosi **1.700.000,00 zł**. Okres wdrażania Programu to lata 2019 – 2027. Nabór wniosku o dofinansowanie zadań został ogłoszony w dniu 1 października 2021 r.

W okresie sprawozdawczym zostały zarejestrowane 72 wnioski na całkowitą wartość **5.047.535,90 zł**, koszt kwalifikowany **4.316.696,57 zł** oraz wartość dofinansowania **808.608,50 zł**. 70 wniosków dotyczyło zadań związanych z zakupem i montażem instalacji fotowoltaicznych oraz 2 wnioski dotyczyły zakupu i montażu pompy ciepła. Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie uchwałą przyjął do dofinansowania 19 zadań na łączną kwotę dofinansowania **206.551,88 zł**. Przyznana dotacja dotyczyła przedsięwzięć polegających na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych.

W celu wsparcia finansowego przyszłych Beneficjentów została uruchomiona preferencyjna pożyczka na pokrycie wkładu własnego zadań realizowanych w ramach Programu Priorytetowego „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”. Pożyczka udzielana jest ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie z przeznaczeniem wyłącznie na zakres rzeczowy zgodny z wnioskiem o dotację w ramach Programu.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał nowych umów w ramach Programu.

Program priorytetowy pn. „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”

Celem Programu priorytetowego „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz zmniejszenie zużycia energii poprzez prowadzoną w budynkach termomodernizację. Beneficjentami Programu są: podmioty prowadzące działalność leczniczą, podmioty prowadzące muzea, podmioty prowadzące domy studenckie, podmioty będące właścicielami

budynków wpisanych do Rejestru zabytków oraz kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe.

WFOŚiGW w Lublinie w ramach podpisanej w dniu 29 maja 2018 r. umowy otrzymał do oceny 53 wnioski, w tym: 48 wniosków dotacyjnych oraz 5 wniosków pożyczkowych wspierających ostatnią grupę beneficjentów tj.: kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe. Budżet środków przeznaczonych na realizację Programu w województwie lubelskim to **65.048.778 zł** z czego **58.448.778 zł** finansowane ze środków NFOŚiGW oraz **6.600.000 zł** finansowane ze środków WFOŚiGW w Lublinie.

W 2021 r. zrealizowano płatności na kwotę **12.565.543 zł** w tym: **1.276.301 zł** ze środków WFOŚiGW w Lublinie oraz **11.289.242 zł** ze środków NFOŚiGW.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał nowych umów w ramach Programu.

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

Program priorytetowy „Czyste Powietrze”

Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie pożyczek i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” na lata 2019 – 2020 została zawarta w dniu 18 grudnia 2018 r. Budżet Programu na lata 2019 – 2020 ustalony został w kwocie **21.205.534 zł**, w tym:

- ✓ **17.705.534 zł** – środki NFOŚiGW;
- ✓ **3.500.000 zł** – środki WFOŚiGW w Lublinie.

W dniu 18 lutego 2021 r. został zawarty aneks do ww. umowy wydłużający budżet Programu do roku 2021 r.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **18** umów pożyczkowych na łączną kwotę **623.978 zł**.

Należy zaznaczyć, że Wnioskodawcy Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” w okresie sprawozdawczym mieli możliwość ubiegania się o pożyczkę wyłącznie do dnia 14 maja 2020 r. Zgodnie z zasadami Programu obowiązującymi od dnia 15 maja 2020 r. wyłączną formą wsparcia jest dotacja. W dniu 6 lipca 2021 r. Fundusz rozpoczął została nabór ciągły wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytów udzielanych przez banki, które przystąpiły do realizacji Programu.

PODSUMOWANIE:

**Umowy w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona powietrza)**

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	18
Wartość dofinansowania (zł)	623 978

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”

Celem „Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych” jest poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji umieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Beneficjentami Programu są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Program zakłada udzielanie pożyczek z opcją umorzenia do 50% wartości udzielonej pożyczki. W ramach naboru ogłoszonego w 2019 r. zostało złożonych 14 wniosków o pożyczkę, na łączną kwotę wnioskowanych środków **48.970.432 zł**. Program finansowany jest wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 2 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę **12.480.000 zł**. W okresie sprawozdawczym wypłacono łącznie kwotę 11.410.554 zł.

W 2021 roku zakończone zostały dwa przedsięwzięcia:

- 1) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kłębów, Ulan-Majorat, Ulan Duży, Ulan Mały, Zarzec Ulański, Stok i Wierzchowiny gmina Ulan-Majorat - Zlewnia pompowni P9 Ulan-Majorat Etap II i III, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 10,47 km. Koszt całkowity zadania wyniósł 4.194.982 zł przy udziale środków NFOŚiGW 3.410.554 zł.
- 2) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wysokie, gmina Międzyrzec Podlaski, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 10,59 km. Koszt całkowity zadania wyniósł 5.019.472 zł przy udziale środków NFOŚiGW 2.000.000 zł.

Pozostałe środki w ramach Programu zostaną zaangażowane w kolejnych latach.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona wód)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	2
Wartość dofinansowania(zł)	12 480 000

Program priorytetowy „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”

Celem Programu priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION” jest wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej za pośrednictwem partnerów zewnętrznych.

W dniu 9 czerwca 2020 r. zawarta została Umowa pożyczki w ramach Programu na łączną kwotę **52.000.000 zł**. W ramach przedmiotowej umowy udzielono wsparcia pożyczkowego dla pięciu Beneficjentów na łączną kwotę **5.346.500 zł**, z którego do końca roku wypłacono **2.907.291 zł**. Pozostałe środki w ramach Programu zostaną zaangażowane w kolejnych latach.

Na podstawie zawartych umów, w okresie sprawozdawczym wypłacono łącznie 2.421.256,43 zł. Jednocześnie, w związku z niewielkim zainteresowaniem Programem wśród potencjalnych Beneficjentów, we wrześniu 2021 roku podjęto działania zmierzające do zmiany zapisów Umowy pożyczki. W dniu 22 grudnia 2021 r. zawarto Aneks nr 3, zmniejszający wartość Umowy pożyczki do kwoty 5.328.547,48 zł, w tym 2.300.000,00 zł w ramach środków z funduszu podstawowego oraz 3.028.547,48 zł oraz w ramach środków ze zobowiązań wieloletnich – OZE i Efektywność energetyczna.

Informacje nt. zadań dofinansowanych ze środków Programu zawierają się również w opisie osi priorytetowej TECHNOLOGIA (OCHRONA WÓD, OCHRONA POWIETRZA).

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał nowych umów w ramach Programu.

VI. ZAKOŃCZENIE

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie:

- **11 699** umów dotacyjnych na łączną kwotę dofinansowania **153 971 327 zł**, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy „Czyste Powietrze”	7 635	127 253 484
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”	2 164	7 286 464
Program priorytetowy „Moja Woda”	1 632	7 892 165
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 2)	84	1 207 963
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”	44	1 250 000

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 1)	20	5 274 521
Przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym	11	1 642 261
Umowy dotacji zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	109	2 164 469

- **62 umowy pożyczkowe na łączną kwotę dofinansowania 39 221 090 zł, w tym:**

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”	18	623 978
Program priorytetowy „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	2	12 480 000
Umowy pożyczek zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	42	26 117 112

Działalność Funduszu w 2021 r. koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W okresie sprawozdawczym nastąpiły kolejne uproszczenia procesu aplikacyjnego w ramach Programu, a dla jednostek samorządu terytorialnego współpracujących we wdrażaniu Programu zostały wprowadzone dodatkowe zachęty – środki finansowe na tworzenie gminnych punktów informacyjno - promocyjnych. W okresie sprawozdawczym do realizacji Programu przystąpił również sektor bankowy oferujący beneficjentom Programu preferencyjne pożyczki.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie kontynuował wdrażanie dziewięciu programów priorytetowych, w ramach których współpraca została rozpoczęta w latach 2018 – 2020 oraz podjął współpracę z NFOŚiGW w ramach wspólnej realizacji jednego nowego programu priorytetowego.

Programy priorytetowe realizowane w okresie sprawozdawczym, w ramach których współpraca z NFOŚiGW została rozpoczęta w latach 2018 – 2020:

- ✓ „Czyste Powietrze”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1);

- ✓ „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 2);
- ✓ „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”.
- ✓ „Moja Woda”;
- ✓ „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”.

Nowy program priorytetowy wdrożony w 2021 r.:

- ✓ „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”.

Ponadto w okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie realizował zadania i cele ustawowe polegające, m.in. na udzielaniu niskooprocentowanych pożyczek, na realizację których została zaangażowana największa część środków finansowych Funduszu. Środki dotacyjne były w pierwszej kolejności przeznaczane na realizację programów priorytetowych. Dotacyjnie wspierane były również zadania państwowych jednostek budżetowych oraz podmiotów non-profit związane z edukacją ekologiczną, ochroną przyrody, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz przedsięwzięcia komplementarne i wspierające realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w okresie sprawozdawczym Fundusz zorganizował lub współorganizował szereg przedsięwzięć promujących postawy prośrodowiskowe, kształtowanie kultury dbałości o środowisko, w szczególności podejmowania decyzji konsumenckich z punktu widzenia ochrony zasobów środowiska, a także podkreślające związek między kulturą dbałości o środowisko, a stylem zdrowego trybu życia.

W 2021 r. WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie **11 761** umów o dofinansowanie na kwotę **193 192 417 zł** oraz zorganizował lub współorganizował 6 przedsięwzięć/wydarzeń mających na celu podniesienie świadomości społecznej w obszarze edukacji ekologicznej ukierunkowanej na ochronę środowiska.

VII. INFOGRAFIKI